

Briselē, 14.3.2018
COM(2018) 135 final

2018/0063 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par kredītu apkalpotājiem, kredītu pircējiem un nodrošinājuma atgūšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2018) 75 final} - {SWD(2018) 76 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šis priekšlikums ir svarīga daļa no darba, kas tiek veikts, lai stiprinātu Eiropas ekonomisko un monetāro savienību (EMS). Integrētāka finanšu sistēma palielinās EMU noturību pret nelabvēlīgiem satricinājumiem, pārrobežu mērogā atvieglotot privātā sektora veiktu riska dalīšanu, vienlaikus mazinot vajadzību pēc publiskā sektora veiktas riska dalīšanas. Lai sasniegtu minētos mērķus, ES tagad ir jāpabeidz banku savienības izveide un jāievieš visi kapitāla tirgus savienības (KTS) pamatelementi. Komisijas 2017. gada 11. oktobra paziņojumā¹ ir izklāstīts turpmāks plāns banku savienības izveides pabeigšanai, vienlaikus veicinot riska mazināšanu un riska dalīšanu, kas ir daļa no ceļveža, lai stiprinātu ekonomisko un monetāro savienību, ko Komisija sagatavoja 2017. gada 6. decembrī.²

Lai pabeigtu banku savienības izveidi, ir būtiski mazināt ienākumus nenesošo aizdevumu (INA)³ lielo apjomu un novērst to turpmāku iespējamu uzkrāšanos. Tas turpmāk samazinās riskus un ļaus bankām koncentrēties uz aizdevumu izsniegšanu uzņēmumiem un iedzīvotājiem. INA ir aizdevumi, kur aizņēmējs nespēj veikt grafikā paredzētos maksājumus procentu samaksai vai kapitāla atmaksai. Ja maksājumi ir kavēti vairāk nekā 90 dienas vai ja aizdevuma atmaksa no aizņēmēja puses ir novērtēta kā mazticama, tas tiek klasificēts kā INA. Finanšu krīzes un pēc tās piedzīvotās ekonomikas lejupslīdes dēļ arvien vairāk aizņēmēju nespēja atmaksāt savus aizdevumus, jo lielāks skaits uzņēmumu un iedzīvotāju saskārās ar ilgstošiem sarežģījumiem saistībā ar maksājumu veikšanu vai pat piedzīvoja bankrotu. Tas bija novērojams jo īpaši dalībvalstīs, kuras saskārās ar ietilgušiem lejupslīdes periodiem. Tā rezultātā, kā arī citu faktoru ietekmē daudzu banku bilancēs uzkrājās INA.

Lieli INA apjomi var apgrūtināt banku darbību caur diviem galvenajiem kanāliem. Pirmkārt, INA rada mazāk ienākumu bankai nekā ienākumus nesošie aizdevumi un tādējādi samazina bankas ienesīgumu, un var arī radīt zaudējumus, kas samazina tās kapitālu. Tā rezultātā vismagākajos gadījumos var tikt apšaubīta bankas dzīvotspēja, kas potenciāli var apdraudēt finanšu stabilitāti. Otrkārt, INA vajadzībām tiek nodarbināti ievērojami bankas resursi – gan cilvēkresursi, gan finansiālie līdzekļi. Tas samazina bankas spēju aizdot, tostarp maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).

Mazāks kredītu piedāvājums jo īpaši ietekmē MVU, jo tie uz banku aizdevumiem paļaujas daudz lielākā mērā nekā lielāki uzņēmumi, un tādējādi tiek ietekmēta ekonomikas izaugsme un jaunu darbvietu radīšana. Banku aizdevumi bieži vien ir pārāk dārgi, un banku MVU izsniegto aizdevumu apjomu smagi skāra 2008. gada finanšu krīze, kas kavē MVU attīstību un izaugsmi.

¹ Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par banku savienības izveides pabeigšanu, COM(2017) 592 *final*, 11.10.2017.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei un Eiropas Centrālajai bankai “Turpmāki pasākumi ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanai: ceļvedis”, COM(2017) 821 *final*, 06.12.2017.

³ INA ir aizdevumi, kur aizņēmējs nespēj veikt grafikā paredzētos maksājumus procentu samaksai vai kapitāla atmaksai. Ja maksājumi ir kavēti vairāk nekā 90 dienas vai ja aizdevuma atmaksa no aizņēmēja puses ir novērtēta kā mazticama, tas tiek klasificēts kā INA. Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/227.

Labi attīstīti INA otrreizējie tirgi arī ir viens no pamatelementiem labi funkcionējošai KTS⁴. Viens no Komisijas KTS izveides prioritātes galvenajiem mērķiem ir sniegt jaunus finansējuma avotus ES uzņēmumiem, MVU un jo īpaši inovatīviem uzņēmumiem, kam ir augsts izaugsmes potenciāls. Lai arī KTS projekta mērķis ir ES uzņēmumiem atvieglot pieeju banku finansējumam un to diversificēt, tajā arī atzīts, cik svarīga loma piemīt bankām ES ekonomikas finansēšanā. Tādēļ viena no KTS darba plūsmām ir vērsta uz to, lai uzlabotu banku spēju izsniegt aizdevumus uzņēmumiem, tostarp stiprinot to spēju atgūt vērtību no nodrošinājuma, kas sniegts, lai nodrošinātu aizdevumus.

Augsta INA īpatsvara mazināšanai ir jāpiemēro visaptveroša pieeja. Lai arī galvenā atbildība par augsta INA īpatsvara mazināšanu jāuzņemas bankām un dalībvalstīm⁵, pašreizējā INA īpatsvara mazināšana un to apjoma turpmāka pārmērīga pieauguma novēršana ir arī neapšaubāmi svarīga ES mērogā, ņemot vērā ES banku sistēmas un jo īpaši eurozonas savstarpējo saistību. Konkrētāk, dalībvalstis ar augstu INA īpatsvaru, iespējams, var nelabvēlīgi ietekmēt ES ekonomiku kopumā – gan ekonomikas izaugsmes, gan finanšu stabilitātes ziņā.

Ņemot vērā šo ES dimensiju un balstoties uz kopīgo vienprātību jautājumā par nepieciešamību turpināt un paplašināt Komisijas uzsāktos pasākumus, Padome 2017. gada jūlijā pieņēma dokumentu “Rīcības plāns, kā risināt ienākumus nenesošo aizdevumu problēmu Eiropā”. Rīcības plānā ir izklāstīta vispusīga pieeja, kuras centrā ir papildinošu politikas pasākumu kombinācija četrās jomās: i) banku uzraudzība un noregulējums, ii) pārstrukturēšanas, maksātnespējas un parādu atgūšanas sistēmu reforma, iii) otrreizējo tirgu attīstīšana problemātiskiem aktīviem un iv) banku sistēmas pārstrukturēšanas veicināšana. Šajās jomās ir jāveic valsts mēroga darbības un attiecīgā gadījumā arī Savienības mēroga darbības. Dažiem pasākumiem būs spēcīgāka ietekme uz banku veiktu riska novērtējumu, kad tās izsniedz aizdevumu, savukārt citi veicinās INA ātru apzināšanu un labāku pārvaldību, un turpmāki pasākumi uzlabos šādu INA tirgus vērtību. Minētie pasākumi viens otru pastiprina un nebūtu pietiekami iedarbīgi, ja tos īstenotu atsevišķi.

Šis priekšlikums kopā ar pārējiem pasākumiem, ko Komisija ierosina kā visaptverošu paketi attiecībā uz INA, kā arī darbība, ko veicis vienotais uzraudzības mehānisms (VUM) un Eiropas Banku iestāde (EBI), ir šo centienu galvenās daļas. Apvienojot vairākus papildinošus pasākumus, Komisija palīdz izveidot piemērotu vidi bankām novērst INA savās bilancēs un samazināt turpmāku INA uzkrāšanās risku.

Bankām tiks pieprasīts atlikt pietiekamus resursus gadījumiem, ja jaunie aizdevumi kļūst ienākumus nenesoši, radot piemērotus stimulus novērst INA agrīnā posmā un to, ka INA uzkrājas pārāk lielā apjomā.

Ja aizdevumi kļūst ienākumus nenesoši, efektīvāki nodrošināto aizdevumu izpildes mehānismi ļaus bankām novērst INA veidošanos, ja tiks ievēroti piemēroti parādnieku aizsardzības pasākumi. Tomēr ja INA īpatsvars kļūs pārāk augsts, kā patlaban tas ir dažās bankās un dažās dalībvalstīs, bankas spēs tos pārdot citiem dalībniekiem efektīvos, konkurētspējīgos un pārredzamos otrreizējos tirgos. Tām palīdzēs uzraudzītāji, balstoties uz to esošajām ar bankām saistītajām, tā dēvētajām 2. pīlāra pilnvarām, kuras noteiktas kapitāla

⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: “Pabeidzot kapitāla tirgu savienības izveidi līdz 2019. gadam - laiks paātrināt īstenošanu”, COM(2018) 114.

⁵ Eiropas pusgada ietvaros Komisija uz šo jautājumu ir konsekventi norādījusi attiecīgajām dalībvalstīm.

prasību regulā (KPR)⁶. Ja INA kļūst par būtisku un plaša mēroga problēmu, dalībvalstis var izveidot valsts aktīvu pārvaldīšanas sabiedrības vai veikt citus pasākumus, ievērojot pašreizējos valsts atbalsta un banku noregulējuma noteikumus.

Šis priekšlikums divos veidos novērsīs pārmērīgu turpmāku INA uzkrāšanos banku bilancēs.

Pirmkārt, priekšlikums palīdzēs bankām labāk pārvaldīt INA, **palielinot parādu atgūšanas procedūru efektivitāti un ieviešot īpašu un kopīgu pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes (AECE) procedūru**. Vairumā gadījumu bankas novērs savus INA, atgūstot vērtību ar pārstrukturēšanas palīdzību. Liela daļa aizdevumu, kas kļūst par INA, ir nodrošināti aizdevumi. Lai arī bankas var panākt nodrošinājuma atgūšanu saskaņā ar valsts maksātnespējas un parādu piedziņas tiesisko regulējumu, šis process bieži vien var būt lēns un neparedzams. Tajā pašā laikā INA paliek banku bilancēs, pakļaujot banku ilgstošai neskaidrībai un iesaldējot tās līdzekļus. Tas bankai neļauj koncentrēties uz jaunu aizdevumu sniegšanu pastāvētspējīgiem klientiem. Tāpēc ar šo priekšlikumu bankām un citām pilnvarotām struktūrām tiek darītas pieejamas efektīvākas metodes izsniegt nodrošinātus aizdevumus, lai ārpustiesas ceļā atgūtu savu naudu no nodrošinātiem aizdevumiem, kuri izsniegti darījumdarbības aizdevuma ņēmējiem. Šī efektīvākā ārpustiesas procedūra būtu pieejama, ja aizdevējs un aizņēmējs par to iepriekš vienojas aizdevuma līgumā. Tā nebūs piemērojama patēriņa kredītiem un ir izveidota tā, lai neietekmētu preventīvu pārstrukturēšanu vai maksātnespējas procesu un nemainītu kreditoru hierarhiju maksātnespējas gadījumā. Pārstrukturēšanas un maksātnespējas procedūras prevalē pār šajā priekšlikumā izklāstīto pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes procedūru.

Otrkārt, šis priekšlikums **iedrošinās attīstīt INA otrreizējos tirgus**. Atsevišķos apstākļos bankas var nespēt efektīvi vai iedarbīgi pārvaldīt savus INA. Šādos gadījumos bankas atgūs mazāk vērtības no saviem aizdevumiem, nekā tas citādi būtu bijis iespējams. Šāda situācija var notikt, piemēram, ja bankas saskaras ar liela apjoma INA īpatsvaru un tām nav darbinieku vai zināšanu, lai pareizi apkalpotu savus INA. Bankām var arī būt grūtības pārvaldīt INA portfeli, ja aizdevumu būtība neatbilst bankas pamatzināšanām par atgūšanu. Šādos gadījumos vislabākais risinājums var būt ārpakalpojumu izmantošana attiecībā uz minēto aizdevumu apkalpošanu vai kredītīguma pārdošana pircējam, kam ir nepieciešamā vēlme uzņemties risku un zināšanas to pārvaldīt. Šādu iemeslu dēļ ar šo priekšlikumu novērš nepamatotus šķēršļus kredītu apkalpošanai, ko veic trešās personas, un kredītu nodošanai, lai turpmāk attīstītu INA otrreizējos tirgus. Pašreizējais atšķirīgais INA tiesiskais regulējums dalībvalstīs ir kavējis efektīva INA otrreizējā tirgus veidošanos. Ar šo priekšlikumu ir izveidots kopīgs noteikumu kopums, kas kredītu apkalpotājiem, kuri ir trešās personas, ir jāievēro, lai darbotos Savienībā. Priekšlikumā ir noteikti kopīgi standarti, lai nodrošinātu to pareizu darbību un uzraudzību visā Savienībā, vienlaikus radot iespēju lielākai konkurencei starp apkalpotājiem, saskaņojot piekļuvi tirgum visās dalībvalstīs. Tas samazinās tirgū ienākšanas izmaksas iespējamajiem aizdevumu pircējiem, palielinot pieejamību un samazinot kredītu apkalpošanas izmaksas. Ja visi pārējie faktori ir nemainīgi, lielākam pircēju skaitam tirgū vajadzētu pavērt ceļu uz konkurētspējīgāku tirgu, kurā piedalās vairāk pircēju, tā rezultātā paaugstinoties pieprasījumam un palielinoties darījumu cenām.

Šis priekšlikums papildina vairākus citus šodien paziņotos pasākumus, kuri izklāstīti Komisijas paziņojumā "Otrais progressa ziņojums par ienākumus nenesošu aizdevumu

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenācijām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012, OV L 176, 27.6.2013., 1.–337. lpp.

samazināšanu Eiropā”⁷. Lai novērstu risku, ka attiecībā uz turpmākajiem INA izveidotie uzkrājumi ir nepietiekami, Komisija arī nāk klajā ar atsevišķu priekšlikumu attiecībā uz atskaitījumiem saistībā ar nepietiekamu uzkrājumu veidošanu nerezultatīviem riska darījumiem, ar ko groza kapitāla prasību regulu (KPR)⁸. Ar minēto grozījumu ievieš tā dēvētos likumā noteiktos prudenciālās uzraudzības atbalsta mehānismus, kas sasniedz uzkrājumu un atskaitījumu minimālo līmeni no pašu kapitāla, ko pieprasīs veikt bankām, lai segtu radušos un gaidāmos zaudējumus no jaunizsniegtiem aizdevumiem, kuri pēc tam kļūst ienākumus nenesoši. INA paketes ietvaros dalībvalstīm ir arī sniegti nesaistoši norādījumi par to, kā tās vajadzības gadījumā var izveidot valsts mēroga aktīvu pārvaldīšanas sabiedrības (APS), pilnībā ievērojot ES noteikumus banku un valsts atbalsta jomā. APS plānā ir sniegti praktiski ieteikumi, kā strukturēt un izveidot APS valsts mērogā, izmantojot paraugpraksi, kas izriet no dalībvalstu līdzšinējās pieredzes⁹.

Šīs iniciatīvas viena otru savstarpēji papildina. Likumā noteiktie prudenciālās uzraudzības atbalsta mehānismi nodrošina, ka kredītzaudējumi, ko rada turpmākie INA, tiek pietiekami segti, atvieglojot to noregulējumu vai pārdošanu. APS plāns palīdz dalībvalstīm, kuras to vēlas, pārstrukturēt savas bankas, izveidojot aktīvu pārvaldīšanas sabiedrības, kuras strādā ar INA. Šo ietekmi papildina ierosinājums turpmāk attīstīt INA otrreizējos tirgus, jo tie pieprasījumu pēc INA padarītu konkurētspējīgāku un palielinātu to tirgus vērtību. Turklāt pret nodrošinājumu vērsta paātrināta izpilde kā ātrs nodrošinājuma vērtības atgūšanas mehānisms samazina INA noregulējuma izmaksas. Tajā pašā laikā priekšlikums neietekmē daudzos aizsardzības pasākumus, kas aizņēmējiem ir pieejami saskaņā ar ES un valstu tiesību aktiem. Ar to ievieš vairākus papildu aizsardzības pasākumus, lai ierobežotu potenciālos riskus, ko rada patēriņa aizdevumu un ienākumus nesošu kredītu pārdošana.

• **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ar šo priekšlikumu nosaka standartus regulatīvajam režīmam (definīcija, atļauju sniegšana, uzraudzība, rīcības noteikumi) attiecībā uz kredītu apkalpotājiem un kredītu pircējiem. Patlaban atšķirības valstu tiesību aktos un īstenošanā dažādās dalībvalstīs ir radījušas lielu darījumdarbības modeļu dažādību un darbības nelīdzvērtīgu apjomu visās dalībvalstīs, un tādējādi veicinājušas ļoti nelielus INA pārdošanas apjomus dažās dalībvalstīs, kurās ir augsts INA īpatsvars. Tā rezultātā kredītiestādes, kuras vēlas atbrīvoties no kredītportfeļiem, kas ietver INA, saskaras ar ieguldītāju bāzi, kura ir sadrumstalota pa valstu robežām, un kredītu apkalpotāji saskaras ar ievērojamām grūtībām apkalpot tādus kredītus, kuri ietver pārrobežu dimensiju (jo īpaši, informācijas apkopošana pāri robežām), un tiem ir arī ierobežota darbības joma realizēt apjomradītus ietaupījumus no pārrobežu darbības.

Šis priekšlikums ir saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 169. pantu, sekundārajiem tiesību aktiem un Savienības noteikumiem, kuru mērķis ir nodrošināt augsta līmeņa patērētāju aizsardzību finanšu pakalpojumu jomā. Šajā nolūkā priekšlikumā tiks paredzēts, ka jāturpina piemērot patērētāju aizsardzības noteikumi, lai nodrošinātu to pašu aizsardzības līmeni neatkarīgi no tā, kam pieder attiecīgais kredīts vai kas to apkalpo, un neatkarīgi no juridiskā režīma, kas ir spēkā kredīta pircēja vai kredīta apkalpotāja dalībvalstī. Šajā priekšlikumā ir precizēts, ka patērētāju aizsardzību un jo īpaši tiesības, kuras

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei un Eiropas Centrālajai bankai – Otrais progresa ziņojums par ienākumus nenesošu aizdevumu apjoma mazināšanu Eiropā, COM(2018)133

⁸ Regula (ES) Nr. 575/2013, *ibidem*.

⁹ Komisijas darba dienestu dokuments “APS plāns”, SWD(2018) 72.

patērētājiem piešķirtas saskaņā ar Hipotekāro kredītu direktīvu¹⁰ un Patēriņa kredītu direktīvu¹¹, un direktīvu par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos¹², attiecībā uz kredītu, ko piešķirusi kredītiestāde, turpinās piemērot neatkarīgi no tā, kurš pēc tam iegādājas vai apkalpo attiecīgo kredītu. Turklāt līdzīgi Patēriņa kredītu direktīvas 17. pantā noteiktajam, ja kreditora tiesības ir cedētas trešai pusei, Hipotekāro kredītu direktīvu grozīs, lai noteiktu, ka patērētājam ir tiesības vērsties tiesā pret cesionāru, izmantojot jebkuru aizsardzību, kas viņam bija pieejama pret sākotnējo kreditoru.

Šis priekšlikums ir arī saskaņā ar Finanšu nodrošinājuma direktīvu (FND)¹³, ar ko ievieša Eiropas režīmu nodrošinājuma, kas ir vērtspapīru, naudas un kredītprasību formā, sniegšanai un pret to vērstai izpildei. Šajā priekšlikumā izklāstītā pret nodrošinājumu vērstās paātrinātās ārpustiesas izpildes procedūra neietekmētu nodrošinājumu, ko regulē FND, jo ar to regulētu citu veidu nodrošinājuma izpildi, nevis tos, uz kuriem attiecas finanšu nodrošinājuma direktīvas joma. Konkrētāk, šis priekšlikums darītu pieejamas efektīvas ārpustiesas izpildes procedūras attiecībā uz nodrošinājumu, ko uzņēmumi un uzņēmēji snieguši kā aizdevuma nodrošinājumu kustamu un nekustamu aktīvu formā, bet jautājumus, kurus reglamentē FND, šis priekšlikums neietekmēs.

Šī iniciatīva arī nodrošinātu pilnīgu atbilstību pirmsmaksātnespējas un maksātnespējas procedūrām, kuras sāktas saskaņā ar dalībvalstu normatīvajiem aktiem. Tiktu nodrošināta konsekvence, piemērojot principu, ka šajā priekšlikumā izklāstītā pret nodrošinājumu vērstā ārpustiesas izpilde būtu iespējama, ja saskaņā ar piemērojamajiem valstu tiesību aktiem nav piemērojama atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana.

Turklāt šis priekšlikums nodrošinātu pilnīgu saskaņotību un papildināmību ar Komisijas priekšlikumu par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu¹⁴ (Pārstrukturēšanas priekšlikums), kurā ir ierosināti mehānismi, lai uzlabotu pārstrukturēšanas un maksātnespējas procedūru efektivitāti un nodrošinātu preventīvu pārstrukturēšanas procedūru pieejamību, lai dzīvotspējīgi uzņēmumi, kas saskārušies ar finansiālām grūtībām, varētu novērst maksātnespēju. Lai arī pārstrukturēšanas priekšlikuma¹⁵ mērķis ir izveidot saskaņotu tiesisko regulējumu par preventīvo pārstrukturēšanu un otro iespēju uzņēmumiem un uzņēmējiem, šā priekšlikuma mērķis ir uzlabot pret nodrošinājumu vērstās ārpustiesas izpildes procedūru efektivitāti. Lai nodrošinātu pilnīgu saskaņotību un papildināmību ar pārstrukturēšanas priekšlikumu, šajā priekšlikumā izklāstītā pret nodrošinājumu vērstā ārpustiesas izpilde būtu iespējama tiklīdz, ciktāl saskaņā ar pārstrukturēšanas priekšlikumu atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšana nav piemērojama. Pārstrukturēšanas priekšlikumā ir paredzēts, ka kreditoriem, tostarp tāda uzņēmuma vai uzņēmēja nodrošinātajiem kreditoriem, kam

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV L 60, 28.2.2014., 34. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 87/102/EEK, OV L 133, 22.5.2008., 66.-92. lpp.

¹² Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 21.4.1993., 29–34. lpp.).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/47/EK (2002. gada 6. jūnijs) par finanšu nodrošinājuma līgumiem (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=celex%3a32002l0047>).

¹⁴ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES, COM/2016/0723 *final*, 22.11.2016.

¹⁵ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES, COM/2016/0723 *final*, 22.11.2016.

piemēro pārstrukturēšanas procedūras, piemēro atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu, lai parādniekam dotu iespēju vienoties ar kreditoriem par pārstrukturēšanas plānu un novērst maksātnespēju.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Vairāk nekā piecus gadus pēc tam, kad Eiropas valstu un valdību vadītāji vienojās par banku savienības izveidi, ir ieviesti divi banku savienības pīlāri – vienota uzraudzība un noregulējums –, kas balstās uz visu ES iestāžu vienotā noteikumu kopuma stabilā pamata. Lai arī ir panākts ievērojams progress, ir nepieciešami turpmāki pasākumi, lai pabeigtu banku savienības izveidi, tostarp ir jāizveido vienota noguldījumu garantiju shēma, kā izklāstīts Komisijas 2017. gada 17. oktobra paziņojumā un 6. decembrī iesniegtajā plānā, kas ir daļa no dokumentu paketes par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu.

Papildus visaptverošajam reformu kopumam (banku nozares reformas pakete), ko Komisija ierosināja 2016. gada novembrī, aizdevumu otrreizēja tirgus attīstība un uzlabota nodrošināto kreditoru aizsardzība ir daļa no riska mazināšanas pasākumiem, kas ir nepieciešami, lai turpmāk stiprinātu banku nozares izturētspēju, un kas ir paralēli Eiropas noguldījumu apdrošināšanas sistēmas (ENAS) pakāpeniskai ieviešanai. Tajā pašā laikā minēto pasākumu mērķis ir nodrošināt nepārtrauktu vienotu noteikumu kopumu visām ES iestādēm banku savienībā vai ārpus tās. Šīs iniciatīvas vispārējie mērķi, kā aprakstīts iepriekš, ir pilnībā konsekventi un saskanīgi ar ES pamatmērķiem veicināt finansiālo stabilitāti, samazinot iespējamību, ka ir nepieciešams nodokļu maksātāju atbalsts, un samazinot minētā atbalsta apmēru situācijā, kad ir jāveic kādas iestādes noregulēšana, kā arī veicināt saskaņotas un ilgtspējīgas saimnieciskās darbības finansēšanu, kas rada augsta līmeņa konkurētspēju un patērētāju aizsardzību.

Šī iniciatīva ir paziņota Paziņojumā par kapitāla tirgu savienības rīcības plāna vidusposma pārskatīšanu¹⁶. Minētajā paziņojumā ir uzsvērts, ka kapitāla tirgi var arī palīdzēt Eiropas bankām pārvarēt INA radītos problēmjautājumus. Ir uzsvērts, ka politika, kuras mērķis ir uzlabot INA otrreizējo tirgu darbību, ir jebkura ilgtspējīga risinājuma būtiska daļa, un INA pārvaldīšana arī gūtu labumu no efektīvākiem un paredzamākiem pret aizdevumiem vērstas izpildes mehānismiem, kas ir izveidoti, lai nodrošinātie kreditori ātri atgūtu nodrošinājuma vērtību.

Viens no šā priekšlikuma mērķiem ir uzlabot nodrošināto kreditoru spēju atgūt vērtību no nodrošinājuma ātrākā veidā, izmantojot pret nodrošinājumu vērstas ārpustiesas izpildes procedūras. Sniedzot iespēju nodrošinātajiem kreditoriem, tostarp bankām, iegūt vērtību no nodrošinājuma ātrākā veidā, šis priekšlikums saskaņā ar KTS mērķi atvieglot uzņēmumu pieeju finansējumam palīdzētu veicināt to, ka bankas vairāk aizdod ekonomikai, jo īpaši MVU, un dara to par zemāku cenu.

Noteikumi par aizdevumu apkalpotājiem un pircējiem nodrošinātu lielāku prognozējamību un pārredzamību INA otrreizējos tirgos, kas savukārt ļautu potenciālajiem pircējiem noteikt precīzāku cenu minētajiem aktīviem. Tas ļautu bankām savus INA pārdot lielākam ieguldītāju lokam, kā rezultātā darījumu cenas labāk atspoguļotu pamatā esošo aktīvu vērtību. Savukārt tādējādi tiktu sakārtotas bilances, un kredītiestādes būtu labāk sagatavotas nodrošināt jaunas kredītu plūsmas ekonomikai.

¹⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par kapitāla tirgu savienības rīcības plāna vidusposma pārskatīšanu, COM(2017) 292 final, 8.6.2017.

Pievēršanās atlikušajiem riskiem Eiropas banku nozarē ir ļoti svarīga tās darbībai un stabilitātei un līdz ar to – plašākai ekonomikai. Konkrētāk, dalībvalstis ar augstu INA īpatsvaru potenciāli nelabvēlīgi ietekmē pārējās ES ekonomikas un ES ekonomiku kopumā – gan ekonomikas izaugsmes, gan finanšu stabilitātes ziņā. Segmentēti INA tirgi gar valstu robežām ar būtiskām atšķirībām atļauju izsniegšanas režīmos nebūtu konsekventi ar kapitāla tirgu savienības mērķi.

Šī iniciatīva neskar aizsardzības pasākumus, kas ieviesti attiecībā uz patērētāju, tostarp gadījumā, kad sākotnējo kreditoru aizstāj iestāde, kas nav kredītiestāde. ES tiesību akti jau ietver vairākus patērētāju aizsardzības pasākumus. Priekšlikumā ir noteikts, ka kredītu pircējiem un kredītu apkalpotājiem būs jāpanāk atbilstība Savienības tiesību aktiem attiecībā uz patērētāju aizsardzību, ko piemēro sākotnējam kredītīgumam. Tādā pašā veidā turpinās piemērot visus patērētāju aizsardzības noteikumus, kas ir spēkā attiecīgā patērētāja dalībvalstī, kuri izriet tieši no sākotnējā kredītīguma vai citiem noteikumiem, ko piemēro kredītiem, kurus izsniedz patērētājiem, vai kuri ir saistīti ar vispārējiem patērētāju aizsardzības noteikumiem, kuri ir spēkā patērētāja dalībvalstī.

Iepriekš minētie aizsardzības pasākumi arī ietver obligāta vai brīvprātīga rakstura pasākumus, kas noteikti patērētāju aizsardzībai to pastāvīgās rezidences dalībvalstī, jo īpaši, publiskā vai privātā sektora iestāžu ieviestas oficiālās vai neoficiālās parāda atgūšanas procedūras, ar kurām sniedz konsultācijas par parādu jautājumiem māsaimniecībām ar pārmērīgām parādsaistībām nolūkā no tām atgūt parādu. Turklāt attiecībā uz kredītu apkalpošanas darbību īstenošanu pārrobežu kontekstā šis instruments neskar ES saskaņotos noteikumus, kuri nosaka piemērojamos tiesību aktus, piemērojamo jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, tostarp maksātnespējas procedūrās.

Šā priekšlikuma darbības joma neattiecas uz aizņēmēja tiesībām, personas datu aizsardzības tiesībām un valsts civiltiesību noteikumiem, kas regulē līgumu cesiju. Veicot personas datu apstrādi šīs direktīvas kontekstā, ir pilnībā jāievēro noteikumi par personas datu aizsardzību.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Ar Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 114. pantu Parlamentam un Padomei ir piešķirtas pilnvaras pieņemt pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktos paredzētās prasības, kuru mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība. LESD 114. pants ļauj ES pieņemt pasākumus, lai ne tikai novērstu pašreizējos šķēršļus iekšējā tirgus izveidei un darbībai, bet arī lai novērstu šķēršļus, kas attur ekonomikas dalībniekus no minētā tirgus labumu pilnīgas izmantošanas, jo īpaši, no ieguldījumu veikšanas citās dalībvalstīs. Turklāt ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 53. pantu Eiropas Parlamentam un Padomei ir piešķirtas pilnvaras pieņemt direktīvas, lai koordinētu valstu noteikumus par saimnieciskajām darbībām.

Patlaban kredītu pircēji un kredītu apkalpotāji nevar izmantot iekšējā tirgus priekšrocības tādu šķēršļu dēļ, kurus rada atšķirīgi valstu tiesību akti, jo trūkst īpaša un saskaņota regulatīvā un uzraudzības režīma.

Kredītiestāžu piešķirto kredītu pircēji, kas nav bankas, dažās dalībvalstīs netiek regulēti, savukārt citās tiem ir jāizpilda dažādas prasības, kas dažreiz nozīmē iegūt pastāvīgas banku licences. Praksē tas ir radījis situāciju, kad pircēji var likumīgi darboties vienā dalībvalstī, bet citās dalībvalstīs, pērkot kredītus, saskaras ar ievērojamiem šķēršļiem. Tas ir viens no

iemesliem, kāpēc pircēji lielākoties darbojas tikai dažās dalībvalstīs, kā rezultātā iekšējā tirgū konkurence kopumā ir ierobežota, jo ieinteresēto pircēju skaits aizvien ir neliels, tādējādi samazinot efektīva un konkurētspējīga INA tirgus tvērumu un potenciālo apjomu. INA tirgiem ir raksturīgi jo īpaši pārsvarā salīdzinoši nelieli tirdzniecības apjomi, spēcīgas kopas četrās valstīs, no kurām tikai viena ir mazāka dalībvalsts (Itālija, Īrija, Spānija un Apvienotā Karaliste). Arī šajos tirgos pastāv tendence, ka tajos dominē lieli pircēji, ko zināmā mērā var izskaidrot ar lieliem pastāvošajiem šķēršļiem, kas var kavēt ienākšanu tirgū un kropļot konkurenci.

Kredītu apkalpotāji arī saskaras ar šķēršļiem, lai paplašinātos pāri robežām un izvērstu savas darbības. Pirmkārt, tikai dažas dalībvalstis regulē šo darbību, un tās, kuras to dara, ļoti atšķirīgi definē aptvertās darbības. Praksē tas rada šķērslī attīstīt paplašināšanās stratēģijas – veicot darbību ar pakārtota uzņēmuma starpniecību vai sniedzot pakalpojumus pāri robežām iekšējā tirgū. Otrkārt, daudzas dalībvalstis pieprasa saņemt atļaujas dažām darbībām, kuras izmanto šādi kredītu apkalpotāji. Ar minētajām atļaujām nosaka dažādas prasības un nesniedz iespējas darbības pārrobežu izvēršanai. Visbeidzot, dažos gadījumos prasība reģistrēties ir noteikta likumā, kas pats par sevi padara neiespējamu īstenot pamatbrīvību par pārrobežu pakalpojumu sniegšanu.

Turklāt šķēršļi, kas neļauj kredītu apkalpotājiem darboties pāri robežām, netieši ietekmē potenciālos pircējus, kas, iespējams, nespētu ienākt valsts tirgū un pirkt kredītus no kredītiestādēm, ja tie nevar apkalpošanu nodot ārpusvalstīs citām struktūrām, kas nav banka un no kā tie iegādājās kredītlīgumu, vai izmantot pakalpojumus, ko sniedz kredītu apkalpotāji no citām ES dalībvalstīm.

Dalībvalstu pieņemto regulatīvo standartu lielās atšķirības veicina tirgus sadrumstalotību, kas ierobežo kapitāla un pakalpojumu brīvu plūsmu ES, rada nepietiekamu konkurenci un palēnina funkcionējošu otrreizējo tirgu attīstību banku kredītu jomā. Ieguldītāju un apkalpotāju ierobežota līdzdalība norāda uz vāju konkurences spiedienu abos tirgos (kredītu pirkšanas un kredītu apkalpošanas tirgū). Tā rezultātā kredītu apkalpošanas sabiedrības par saviem pakalpojumiem no pircējiem iekasē augstas maksas un bankas var realizēt zemas cenas, ja tās pārdod INA ieguldītājiem, kas nav bankas, un tas samazina stimulus bankām atbrīvoties no sava lielā INA apjoma.

Kreditori, kas piešķir nodrošinātus aizdevumus uzņēmumiem un uzņēmējiem, negūst labumu visās dalībvalstīs no ātrām un efektīvām procedūrām, lai ārpustiesas kārtā atgūtu šādus aizdevumus darījumdarbības aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā. Ja šādas procedūras būtu pieejamas, samazinātos risks, ka bankās uzkrājas INA.

Lai atgūtu vērtību no nodrošinājuma, ko sniedzis aizņēmējs citā dalībvalstī, kreditoram ir jāievēro noteikumi, kuri atšķiras no kreditora piederības dalībvalstī esošajiem noteikumiem un kuru efektivitāte kreditoram nav zināma. Pašlaik kreditoram nav izvēles vienoties ar aizņēmēju par vienu procedūru, kas ir kopīga visām dalībvalstīm. Tas rada izmaksas saistībā ar juridiskajām konsultācijām un var nozīmēt ilgākas atgūšanas procedūras, un pazemināt atgūšanas rādītājus. Iespēja atgūt mazāk vai – sliktākajā gadījumā – neatgūt neko no nodrošināta aizdevuma parādnieka saistību neizpildes gadījumā, pirmkārt, var aizdevējus atturēt no aizdevumu sniegšanas pāri robežām vai palielināt aizdevumu sniegšanas cenas uzņēmumiem. Tas savukārt kavē aizņēmējus vērsties pie kreditoriem citās dalībvalstīs. Tas kavē kapitāla brīvu apriti un tieši ietekmē vienotā tirgus darbību. Ir neizmantots KTS potenciāls attiecībā uz finansējuma pieejamību uzņēmumiem, jo īpaši MVU, kuri lielā mērā paļaujas uz banku aizdevumiem.

Tāpat ieguldītāji, kas apsver iespēju iegādāties INA portfeļus, ņems vērā potenciālo juridisko nenoteiktību vērtības atgūšanā no nodrošinājuma, kas pievienots šādiem aizdevumiem, un, ja vērtības atgūšana pāri robežām ir sarežģītāka vai tai raksturīga juridiskā nenoteiktība, tas negatīvi ietekmēs cenu un līdz ar to banku iespējas portfeļus arī ieguldītājiem no citas dalībvalsts pārdot pēc iespējas tuvāk tai cenai, kas noteikta saskaņā ar banku nodrošinājumu minētajiem aizdevumiem¹⁷.

Pašreizējā sadrumstalotība ir radījusi atšķirīgas finansējuma iespēju pakāpes uzņēmumiem, jo banku aizdevumi uzņēmumiem, jo īpaši MVU, ir mazāk pieejami dalībvalstīs, kurās nav efektīvu procedūru vērtības atgūšanai no nodrošinātajiem aizdevumiem.

Regulējuma izveidošana attiecībā uz efektīvu ārpustiesas izpildes procedūru vēršanu pret nodrošinājumu panāktu, ka nodrošinātie kreditori visās dalībvalstīs gūst labumu no atsevišķa, kopīga, ātra instrumenta pieejamības, lai atgūtu vērtību no nodrošināta aizdevuma gadījumā, ja darījumdarbības aizdevuma ņēmējs neatmaksā aizdevumu. Tam būtu jārada stimuli lielākai aizdevumu izsniegšanai pāri robežām, samazinot nenoteiktību par izpildes procedūras iznākumiem (t. i., atgūšanas īpatsvaru un laiku) pārrobežu darījumos.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LESD 4. pantu ES rīcība saistībā ar iekšējā tirgus pilnveidošanu ir jāvērtē, ņemot vērā subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktā. Ir jānovērtē, vai dalībvalstis priekšlikuma mērķus nevarētu sasniegt savas attiecīgās tiesību sistēmas ietvaros un vai to mēroga un iedarbības dēļ tos labāk var sasniegt ES mērogā.

Kopš 2008. gada finanšu krīzes līdz pat nesenam periodam pieaugošais INA īpatsvars ir pasliktinājis tirgus uztveri par Eiropas banku nozari kopumā un ir radījis negatīvu ārējo ietekmi visai ES. Šie faktori ir kļuvuši vēl aktuālāki saistībā ar banku savienību. Dažas dalībvalstis ir aktīvi rīkojušās, lai iepriekšējos gados novērstu augstu INA īpatsvaru, vairumā gadījumu ar ES/SVF ekonomikas korekciju programmas starpniecību.

Pat ja dalībvalstis ir atzinušas INA problēmas nopietnību, vairumam no tām līdz šim nav izdevies pieņemt efektīvus pasākumus, lai pievērstos INA nodošanas “pieprasījuma” pusei. Valstis, kas regulēja kredītu pirkšanas un apkalpošanas darbības, ir to darījušas, regulējumā neparedzot pārrobežu situācijas. Tas ir radījis nepietiekamu tirgus konkurenci. Dažādās dalībvalstu pieņemtās pieejas un to atšķirīgā interpretācija, jo īpaši kredītu apkalpošanas darbību jomā, ir sadrumstalojušas šos tirgus. Līdz ar to mērķus nevar sasniegt ar dalībvalstu atsevišķu rīcību.

Komisijas dienesti uzrauga tirgu vairākus gadus un ir atzinuši pieaugošu atšķirību un problēmu pastiprināšanos, kas pamato ES līmeņa intervenci. Pētījumos un sabiedriskajās apspriedēs apkopotie pierādījumi liecina, ka ekonomikas izaugsmes atjaunošanās nav bijusi pietiekama, lai samazinātu INA īpatsvaru, jo tie apdraud banku stabilitāti, to veiktu kreditēšanu un vispārējās ekonomikas izaugsmes iespējas. Līdz šim dalībvalstis nav centušās saskaņot noteikumus attiecībā uz banku kredītu pircējiem un apkalpotājiem. Dalībvalstu veiktā darbība var tikai uzlabot viņu pašu valsts tirgus apstākļus, ar ko nepietiktu, lai samazinātu negatīvo ietekmi uz vienotā tirgus darbību.

¹⁷ Ja banka ir nodrošinājusi 30 % no INA un no tā pēc tam atbrīvojas par cenu, kas ir zemāka par 70 % no tā vērtības, tas bankai radīs turpmākus zaudējumus.

ES mēroga regulējuma izstrāde nodrošinātu vienotus tirgū ienākšanas noteikumus kredītu pircējiem un apkalpotājiem un pasi viņu darbību veikšanai visā vienotajā tirgū. Tā rezultātā jo īpaši rastos lielāka konkurence starp potenciālajiem ieguldītājiem banku aizdevumos un bankām rastos iespēja tos pārdot par konkurētspējīgākām cenām. Tas savukārt dotu iespēju bankām samazināt risku saistībā ar aizdevumiem, kas ir kļuvuši ienākumus nenesoši, un pārvirzīt līdzekļus jauniem ekonomikai paredzētiem aizdevumiem. Tajā pašā laikā patērētājiem garantētie aizsardzības pasākumi nodrošinātu, ka tiktu saglabāts patērētāju aizsardzības līmenis visā Savienībā, kad tiek pārdoti un apkalpoti patēriņa aizdevumi, kurus sākotnēji piešķirušas kredītiestādes.

Līdzīgi, dalībvalstis, kas jau ir ieviesušas ārpustiesas izpildes procedūras, ir paredzējušas valsts noteikumus, balstoties galvenokārt uz iekšpolitiskiem apsvērumiem. Dažos gadījumos pret nodrošinājumu vērstas ārpustiesas izpildes procedūras ir izveidotas jau pirms ilga laika un ne vienmēr sniedz stimulus pārrobežu darījumiem. Ņemot vērā atšķirības esošo valsts procedūru efektivitātē un šādu procedūru trūkumu dažās dalībvalstīs, mērķis ir darīt pieejamas šādas sistēmas visā ES un nodrošināt, ka bankas vai citi uzņēmumi, kam piešķirtas pilnvaras izsniegt kredītus visās dalībvalstīs, var šādu procedūru izmantot. Ņemot vērā būtiskās saiknes starp nodrošinājuma izpildi un dalībvalstu civiltiesību, īpašuma tiesību, komerciesību, pirmmaksātnespējas, maksātnespējas un publisko tiesību noteikumiem, paredzētos noteikumus par šo īpašo, kopīgo pret nodrošinājumu vērsto ārpustiesas izpildes mehānismu būs jāspēj īstenot atbilstīgi attiecīgo dalībvalstu tiesību aktiem. Tādēļ ar turpmāk minētajiem noteikumiem izveido kopīgu papildu mehānismu, ar ko dalībvalstīm nepieprasa iejaukties savās valsts ārpustiesas izpildes sistēmās, ja tādas jau pastāv priekšlikumā ietvertā nodrošinājuma veidam. Paātrināta pret nodrošinājumu vērsta ārpustiesas izpilde ir izstrādāta kā atsevišķs mehānisms, lai nodrošinātu, ka par ārpustiesas izpildes mehānismu var līgumiski vienoties kreditors un darījumdarbības aizdevuma ņēmējs attiecībā uz kustamiem un nekustamiem aktīviem, kas sniegti kā nodrošinājums.

• **Proporcionalitāte**

Proporcionalitātes princips paredz, ka ES rīcības saturs un veids nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams Līgumu mērķu sasniegšanai.

Šis priekšlikums nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai iedrošinātu ienākšanu tirgū un pārrobežu attīstību, jo tas neskar valsts normatīvos aktus par kreditora tiesību faktisko cesiju vai jebkurus piemērojamos noteikumus par preventīvu pārstrukturēšanu vai maksātnespējas procesu.

Ar turpmāk minētajiem noteikumiem izveido regulatīvu sistēmu, kas ir samērīga attiecībā uz tādu nosacījumu izveidošanu, kas ir pietiekami saistoši, lai efektīvi sasniegtu mērķus, vienlaikus sniedzot dalībvalstīm maksimālu elastību saglabāt valstu noteikumus, kas aizsargā aizņēmēja tiesības un aizstāvību.

Turklāt, neskarot esošos patērētāju aizsardzības noteikumus, priekšlikumā ir ņemta vērā vajadzība pēc lielākiem aizsardzības pasākumiem attiecībā uz patēriņa kredītiem. Atzīstot šīs pamatotās bažas, ar priekšlikumu ievieš prasību, ka trešo valstu patēriņa aizdevumu pircējiem ir jāizmanto pilnvarotu kredīta apkalpotāju pakalpojumi, kuriem ir jāievēro šīs direktīvas prasības un kurus ES uzrauga valstu kompetentās iestādes. Tāpat ar paredzēto pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānismu cenšas līdzsvarot kreditora un darījumdarbības aizdevuma ņēmēja intereses. Tas nav pieejams, lai panāktu izpildi

attiecībā uz patērētājiem izsniegtiem aizdevumiem, un pat nebūtu pieejams uzņēmumu īpašniekiem, lai panāktu izpildi attiecībā uz nodrošinājumu, ko veido darījumdarbības aizdevuma ņēmēja galvenā rezidence. Ja darījumdarbības aizdevuma ņēmējs saskaņā ar kredītīgumu jau ir nomaksājis atlikušās summas lielāko daļu (85 %), viņam tiktu dots papildu laiks veikt maksājumu, pirms varētu sākt pret nodrošinājumu vērstu izpildi

Izvēlētais juridiskais instruments, direktīva, ir piemērots, lai sasniegtu mērķus nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp nodrošinātajiem kreditoriem attiecībā uz to spēju ar aizņēmēju vienoties par ārpustiesas procedūru, lai atgūtu vērtību no nodrošinājuma ar mērķi saglabāt finanšu stabilitāti un palielināt finansēšanas iespējas uzņēmumiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Direktīva ir izvēlēta, lai nodrošinātu, ka tās noteikumus dalībvalstis var transponēt saskaņā ar esošajiem privāto un publisko tiesību aktiem, ņemot vērā daudzās saiknes ar civiltiesību, komerciesību, īpašuma tiesību un maksātnespējas tiesību aktiem. LESD 53. pants, kas ir viens no šā priekšlikuma juridiskajiem pamatiem, paredz direktīvas pieņemšanu.

Turklāt, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt administratīvo sadarbību, vienlaikus sniedzot iespēju izdarīt atšķirīgas uzraudzības izvēles, kuras patlaban eksistē dalībvalstīs attiecībā uz šajā priekšlikumā ietvertajām darbībām, šķiet, ka direktīva ir piemērots juridiskais instruments.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Ex post izvērtējumus nepiemēro, jo šī joma iepriekš tika regulēta tikai valsts mērogā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Komisijas dienesti ir veikuši īpašu sabiedrisko apspriešanu par otrreizējo tirgus attīstību attiecībā uz INA un nodrošinātu kreditoru aizsardzību aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā¹⁸. Atbildes uz minēto apspriešanu ir sniegušas kvalitatīvu pierādījumu, lai atbalstītu ietekmes novērtējuma izstrādi.

Šajā priekšlikumā ir skaidri redzami apspriešanās apkopotie rezultāti.

Šis priekšlikums arī atspoguļo atsauksmes, kas saņemtas no ekspertu grupas, ar ko Komisijas dienesti apspriedās attiecībā uz paātrinātas ārpustiesas izpildes vēršanu pret nodrošinājumu. Šis priekšlikums ir samērīgāka pieeja, lai sasniegtu politikas mērķi, salīdzinājumā ar pilnīgu saskaņošanu, izveidojot jaunas nodrošinājuma tiesības, kā sākotnēji paredzēts sabiedriskajā apspriešanās.

Attiecībā uz INA otrreizējo tirgu organizētajā sabiedriskajā apspriešanās gūto atbilžu dominējošais vairākums apstiprina, ka pašreizējais tirgu apjoms, likviditāte un struktūra ES ir šķērslis INA pārvaldībai un noregulējumam ES.

Lielākā daļa to respondentu, kas puda savu viedokli, uzskata, ka atšķirības valstu noteikumos attiecībā uz INA pārdošanu ir jūtams šķērslis INA tirgu attīstībai. Attiecībā uz šķēršļu būtību pārrobežu darbības jomā atbildēs dominē atsauces uz tiesisko regulējumu, maksātnespējas

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-non-performing-loans-consultation-document_en.pdf.

noteikumiem un vietējo praksi. Dažas ieinteresētās personas aicina ieviest papildu noteikumus, lai nodrošinātu patērētāju/parādnieku aizsardzību, savukārt citas ieinteresētās personas uzskata, ka spēkā esošie noteikumi ir pietiekami un būtu jā saglabā. Vērā ņemams vairākums atbalsta ES regulējumu par aizdevumu apkalpotājiem. Gandrīz visi respondenti, kas atbalsta ES regulējumu par aizdevumu apkalpotājiem, iesaka tajā ietvert licencēšanas režīmu, un aptuveni puse no tiem ierosina ar to regulēt aizdevumu apkalpotāju uzraudzību.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Priekšlikums ir balstīts uz plaša apjoma dokumentu izpēti, ārējiem pētījumiem, mērķorientētām apspriedēm, pārrunām un citiem avotiem.

Dažādas Eiropas un starptautiskās organizācijas publicēja analītiskus ziņojumus, kuros izmantoti pētījumu darbsemināri un apspriešanās ar ieinteresētajām personām (ESRK, EBI, VUM, ECB un SVF). Komisijas dienesti jo īpaši varēja izmantot Padomes Finanšu pakalpojumu komitejas Ienākumus nenesošu aizdevumu (INA) īpašas apakšgrupas ziņojumu, kā arī pētījumu, ko izstrādājuši konsultanti, akadēmiķi un ideju laboratorijas. 2017. gada vidū tika izveidota ekspertu grupa ar dalībvalstīm un ES iestādēm, lai veiktu turpmākus pasākumus saistībā ar Padomes rīcības plānu.

Šajā priekšlikumā arī ir izmantoti mērķorientēti informācijas pieprasījumi, kas nosūtīti dalībvalstu tieslietu ministrijām un juridiskajiem ekspertiem, kā arī vairākās sanāsmēs ar valstu ekspertiem no dalībvalstīm gūtie secinājumi. Informācijas apkopošanā arī ņēma vērā sanāksmes ar ieinteresētajām personām un akadēmiskās pētniecības dokumentus.

- **Ietekmes novērtējums**

Galvenā saimnieciskā un sociālā ietekme ir rūpīgi izvērtēta divos ietekmes novērtējumos, kuri pievienoti šim priekšlikumam.

Pirmajā ietekmes novērtējumā ir izpētīta kredītu pircēju un kredītu apkalpotāju situācija. Tajā ir aprakstīts pamatscenārijs un veikts salīdzinājums ar trīs iespējamiem risinājumiem, ar ko samazina tirgū ienākšanas šķēršļus aizdevumu pircējiem un aizdevumu apkalpotājiem. Pamatscenārijā ir ņemts vērā, ka dažās dalībvalstīs turpinās pastāvēt konkrēti tirgū ienākšanas šķēršļi un ka rīcības noteikumi, kas attur ieguldītāju ienākšanu tirgū, un ieguldītāju līgumattiecības ar aizdevumu apkalpotājiem paliktu spēkā. Pamatojoties uz noteikumu virkni, ko piemēro dalībvalstīs, un diskusiju par labāko regulatīvo praksi, tika izstrādāti trīs risinājumi, lai atvieglotu un saskaņotu ienākšanu tirgū, izmantojot nesaistošus augsta līmeņa kopīgus principus, kuri pievēršas visbūtiskākajiem šķēršļiem, saistošiem kopīgiem standartiem, kas ļauj veikt pārrobežu darbību, izmantojot pasas, vai saistošam vienotu noteikumu kopumam ar pasēm. Ņemot vērā ietekmes novērtējumā veikto analīzi, pēdējie divi risinājumi ir vienlīdz efektīvi un tostarp viens risinājums, kas ietver saistošus kopīgus standartus, tika novērtēts kā samērīgāks konkrētā mērķa sasniegšanai (arī ņemot vērā ļoti atšķirīgos noteikumus attiecībā uz kredītu nodošanu un aizņēmēju tiesībām dalībvalstīs, kam var būt nepieciešama valstu rīcības brīvība).

Ietekmes novērtējumu 2017. gada 8. decembrī iesniedza Regulējuma kontroles padomei (RSB)¹⁹. RSB atzinums par ietekmes novērtējumu bija negatīvs, un tā sagatavoja vairākus

¹⁹ Komisijas dienestu darba dokuments, Ietekmes novērtējums "Otrreizējo tirgu attīstīšana attiecībā uz ienākumus nenesošiem aizdevumiem, novēršot liekus šķēršļus trešo personu veiktai aizdevumu apkalpošanai un aizdevumu nodošanai un Pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpilde (1./2. daļa). SWD (2018) 75.

ieteikumus novērtējuma uzlabošanai. Dokuments tika attiecīgi pārskatīts un atkārtoti iesniegts 2018. gada 29. janvārī. *RSB* 2018. gada 13. februārī sniedza pozitīvu atzinumu²⁰.

Būtiskākās izmaiņas, kas veiktas ietekmes novērtējumā, lai ņemtu vērā *RSB* komentārus, bija šādas.

Tika sagatavots jauns ievads, kas kopīgs visām trim likumdošanas iniciatīvām par INA. Tajā plašāk paskaidrots INA jautājums un sīkāk izpētītas saiknes starp dažādām iniciatīvām INA rīcības plānā.

Kā problēmas cēloņi tika norādītas atšķirības aizņēmēja tiesībās, kā arī tika izskatīts tas, kā tās mijiedarbojas ar izmaiņām INA ieguldītāju un aizdevumu apkalpotāju atļauju piešķiršanas režīmā. To arī apsprieda diskusijā par iniciatīvas vispārējo ietekmi.

Tika sīkāk precizēti konkrēti noteikumi, tostarp apraksts par šādu noteikumu iespējamo tvērumu un diskusija par paraugpraksi un to, kā to varētu apvienot konsekventā regulatīvā režīmā. Tika paskaidrots, ka aizdevumu pārdošana ietver gan ienākumus nesošus, gan ienākumus nenesošus aizdevumus.

Ņemot vērā ieteikumus otrajā *RSB* atzinumā, tika ieviestas šādas izmaiņas.

Vēlamo risinājumu kopums tika sašaurināts, un saikne ar konkrētiem noteikumiem, ko tas ietver, aprakstīta detalizētāk.

Tika paplašināts uzraudzības indikatoru kopums, lai ietvertu arī aizdevumu apkalpotāju un INA pircēju rīcību attiecībā uz aizņēmēju tiesībām un uzraudzītājiem.

Otrajā ietekmes novērtējumā tika izskatīts jautājums par paātrinātas ārpustiesas izpildes vērsanu pret nodrošinājumu. Tajā tika apzināti un izskatīti četri politikas risinājumi²¹. Pirmais risinājums attiecās uz iespējamu neregulatīvu darbību, balstoties uz esošajām pret nodrošinājumu vērstas ārpustiesas izpildes procedūru saskaņošanas iniciatīvām starptautiskā mērogā, saskaņā ar kuru Komisija ieteiktu dalībvalstīm ieviest šādas procedūras. Otrajā un vēlamojā risinājumā izpētīja iespēju minimāli saskaņot pret nodrošinājumu vērstas ārpustiesas izpildes procedūras visā ES, lai bankām visā ES būtu pieejama efektīva procedūra ārpustiesas izpildes vērsanai pret nodrošinājumu, un to, kādi būtu šīs iespējas sniegtie ieguvumi. Trešais risinājums bija izveidot jaunas nodrošinājuma tiesības kopā ar pilnībā saskaņotu ārpustiesas izpildes procedūru. Ceturtajā risinājumā, no kura attiecās jau agrīnā posmā, apsvēra izveidot Savienības mēroga ārpustiesas izpildes mehānismu, izmantojot alternatīvu režīmu.

Šo priekšlikumu atbalsta pozitīvs atzinums, ko *RSB* sniedza 2018. gada 12. janvārī²², attiecībā uz paātrinātas ārpustiesas izpildes vērsanu pret nodrošinājumu.

Kā to ierosinājusi *RSB*, ietekmes novērtējums tika grozīts, tajā ietverot aprakstu par priekšlikuma ietekmi uz dalībvalstu tiesību aktiem.

²⁰ Regulējuma kontroles padome, "Atzinums: Ietekmes novērtējums / Otrreizējo tirgu attīstība attiecībā uz ienākumus nenesošiem aizdevumiem", Ares(2018)827204 - 13/02/2018.

²¹ Komisijas dienestu darba dokuments, Ietekmes novērtējums "Otrreizējo tirgu attīstīšana attiecībā uz ienākumus nenesošiem aizdevumiem, novēršot liekus šķēršļus trešo personu veiktai aizdevumu apkalpošanai un aizdevumu nodošanai un Pret nodrošinājumu vērstā paātrinātā ārpustiesas izpilde (2./2. daļa). SWD (2018) 75

²² Regulējuma kontroles padome, "Atzinums: Ietekmes novērtējums / Paātrinātā ārpustiesas nodrošinājuma izpilde", Ares(2018)215454 - 12/01/2018.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Saskaņots pilnvaru regulējums samazina administratīvās izmaksas visā ES un dod iespēju kredītu apkalpotājiem ar pases starpniecību izvērst savas darbības dažādās dalībvalstīs.

- **Pamattiesības**

Šis priekšlikums atbilst Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītajām pamattiesībām un principiem, jo īpaši darījumdarbības brīvībai, tiesībām uz īpašumu, tiesībām uz taisnīgu tiesu, personas datu aizsardzību un patērētāju aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis tiesību akta priekšlikums neietekmē budžeta izmaksas Eiropas Savienības budžetā.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Novērtēšanu ir paredzēts veikt piecus gadus pēc šā pasākuma īstenošanas un saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma vadlīnijām. Novērtēšanas mērķis būs cita starpā novērtēt, cik efektīvs un lietderīgs tas ir bijis attiecībā uz politikas mērķu sasniegšanu, un nolemt, vai ir nepieciešami jauni pasākumi vai grozījumi. Dalībvalstis sniedz Komisija informāciju, kas nepieciešama minētā ziņojuma sagatavošanai.

- **Paskaidrojošie dokumenti (attiecībā uz direktīvām)**

Ņemot vērā valstu juridisko un uzraudzības sistēmu dažādību un nepieciešamību pēc direktīvas konsekvantas īstenošanas, dalībvalstīm, paziņojot par veiktajiem transponēšanas pasākumiem, būtu jāpievieno viens vai vairāki dokumenti, kuros paskaidrota attiecība starp šīs direktīvas komponentiem un valsts transponēšanas instrumentu attiecīgajām daļām.

- **Konkrēto priekšlikuma noteikumu detalizēts skaidrojums**

I sadaļa ietver priekšmetu, darbības jomu un definīcijas.

Šī direktīva attiecas uz tādu kredītu pircējiem un apkalpotājiem, kurus sākotnēji izsniegusi kredītiestāde vai tās meitasuzņēmumi, neatkarīgi no attiecīgā aizņēmēja veida. Šo direktīvu nepiemēro kredītīguma pirkšanai un apkalpošanai, ko veic kredītiestāde un tās meitasuzņēmumi ES, vai kredītīgumu pirkšanai un apkalpošanai, kurus izsnieguši citi kreditori, kas nav kredītiestādes un to meitasuzņēmumi.

Attiecībā uz paātrinātas ārpustiesas izpildes procedūras vēršanu pret nodrošinājumu šo direktīvu piemēro tādiem kredītīgumiem, kuri ir noslēgti starp diviem kreditoriem, galvenokārt bankām, un aizņēmējiem to tirdzniecības, darījumdarbības vai profesionālās darbības nolūkos, un kuri ir nodrošināti ar jebkādiem kustamiem un nekustamiem aktīviem, kas pieder aizņēmējam un ir iekļāti kreditoram, lai nodrošinātu aizdevuma atmaksu. Ierobežojot darbības jomu tikai līdz korporatīvajiem aizdevumiem, būtu jānovērš negatīva ietekme uz patērētājiem un māsasaimniecībām. Pat attiecībā uz darījumdarbības aizdevuma ņēmējiem uzņēmuma īpašnieka galvenā rezidence, pamatojoties uz sociāliem apsvērumiem, tiks izslēgta no darbības jomas.

3. pantā ir izklāstītas definīcijas, kas ir izmantotas šīs direktīvas nolūkā.

II sadaļā ir noteikts regulējums tādu kredītņēmumu apkalpotājiem, kurus izsniegušas kredītiestādes.

I nodaļā ir ietverti noteikumi par atļaujas piešķiršanu kredītu apkalpotājiem.

5. pantā ir izklāstīts maksimālo prasību kopums, kas ir jāizpilda kredītu apkalpotājiem, lai tie varētu saņemt atļauju savā piederības dalībvalstī.

6. pantā ir izklāstītas atļaujas piešķiršanas procedūras un 7. pantā – gadījumi, kad atļauju var atsaukt.

Ar 8. pantu ievieš pienākumu izveidot atļauju saņēmušo kredītu apkalpotāju publisko reģistru katrā dalībvalstī.

9. pantā ir ieviesta prasība, ka līgumattiecības starp kredīta apkalpotāju un kreditoru balstās uz rakstisku līgumu, kurā, citstarp, ietver skaidru atsauci uz pienākumu ievērot Savienības un valsts tiesību aktus, kuri ir piemērojami attiecīgajam kredītņēmumam. Turklāt kredīta apkalpotājam pieprasa 10 gadus glabāt informāciju, kurai var piekļūt kompetentās iestādes.

10. pantā ir paredzēti noteikumi par kredītu apkalpotāju veiktu darbību nodošanu ārpalpojuma, nodrošinot, ka tie joprojām ir pilnībā atbildīgi par visiem pienākumiem saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu.

II nodaļā ir izskatīta kredītu apkalpošana pārrobežu mērogā.

Ar 11. pantu dalībvalstīm pieprasa nodrošināt brīvību sniegt pakalpojumus Savienībā attiecībā uz atļauju saņēmušiem kredītu apkalpotājiem. Šajā nolūkā direktīvā ir paredzēti īpaši noteikumi par procedūram un saziņu starp uzņēmējas un piederības dalībvalsts iestādēm.

Ar 12. pantu ir paredzēti konkrēti noteikumi par to, kā šādus pārrobežu apkalpotājus uzrauga, dalot uzraudzības slogu starp piederības un uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm.

III sadaļa attiecas uz kredītu pircējiem.

13. pantā ir noteikts, ka kreditori sniedz kredīta pircējam visu nepieciešamo informāciju pirms līguma noslēgšanas, pienācīgi ievērojot noteikumus par personas datu aizsardzību. Kad kredītiestāde pirmo reizi nodod kredītu tādām pircējam, kas nav kredītiestāde, par to informē kredītiestādes uzraudzītāju.

Ar 14. pantu kredītiestādēm sniedz atļauju izmantot datu standartus, kurus nodrošinājusi Eiropas Banku iestāde.

Ar 15. pantu paredz pienākumu kredītu pircēju, kas neveic uzņēmējdarbību Savienībā, pārstāvjiem, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, izmantot atļauju saņēmušo kredīta apkalpotāju vai Savienības kredītiestādi attiecībā uz kredītņēmumiem, kas noslēgti ar patērētājiem.

16. pantā ir ietverti noteikumi, ar kuriem kredītu pircēji informē kompetentās iestādes par nopirktā kredīta apkalpošanu.

17. pantā ir ietverts noteikums, ar ko paredz, ka gadījumos, kad ir noslēgusies kredītņēmuma nodošana, trešās valsts kredīta pircējs norīko pārstāvi, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā. Šāds pārstāvis ir atbildīgs par pienākumiem, kuri kredītu pircējiem noteikti saskaņā ar šo direktīvu.

18. pantā ir paredzēti noteikumi par kredītīguma izpildi, ko veic tieši kredīta pircējs, un informācijas sniegšanas pienākumiem, kuri noteikti kredītu pircējiem un kompetentajām iestādēm.

Ar 19. pantu nosaka informācijas sniegšanas pienākumus pircējam gadījumā, ja pircējs veic kredītīguma nodošanu.

IV sadaļa attiecas uz uzraudzību, ko veic kompetentās iestādes.

20. pantā ir noteikti pienākumi panākt nepārtrauktu atbilstību valstu noteikumiem, ar ko transponē šo direktīvu, un norīkot kompetentās iestādes, kuras ir atbildīgas par to funkciju un pienākumu veikšanu, kuri ir noteikti valstu noteikumos, ar kuriem īsteno šo direktīvu.

21. pantā ir sīki izklāstītas kompetento iestāžu uzraudzības pilnvaras, savukārt 22. pantā ir paredzēti noteikumi par administratīvajiem sodiem un korektīvajiem pasākumiem.

V sadaļā ir noteikts pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes regulējums, kas ir instruments, par kuru brīvprātīgi vienojies nodrošinātais kreditors un darījumdarbības aizdevuma ņēmējs un ko nodrošinātais kreditors var izmantot, tiklīdz ir izpildīti 23. pantā paredzētie nosacījumi.

Ar 24. pantu dalībvalstīm pieprasa ieviest vismaz vienu izpildes procedūru, kuru var izmantot šajā priekšlikumā izklāstītā pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisma nolūkos. Dalībvalstis var izvēlēties starp publiskās izsoles un privātās pārdošanas procedūrām, kuras parasti tiek izmantotas, lai realizētu nodrošinājumu. Ja valsts tiesību aktos ir noteikta aktīvu atsavināšanas procedūra, minēto procedūru arī var izmantot šīs pret nodrošinājumu vērstās paātrinātas ārpustiesas izpildes procedūras nolūkos. Dalībvalstīm ir rīcības brīvība nolemt par izpildes procedūras veidu, kas būtu jādara pieejams kreditoriem, ņemot vērā pret nodrošinājumu vērstās izpildes daudzās saiknes ar privāttiesību un publiskajiem tiesību aktiem un jo īpaši atkarībā no nodrošinājuma veida, ko izmanto, lai nodrošinātu nodrošinājumu.

Ar 28. pantu aizņēmējam piešķir tiesības valstu tiesās apstrīdēt šīs pret nodrošinājumu vērstās ārpustiesas izpildes procedūru izmantošanu.

Lai aizsargātu aizņēmēju, ar 29. pantu gadījumā, ja, izmantojot šo pret nodrošinājumu vērstās ārpustiesas izpildes procedūru, ir atgūta pārāk liela summa salīdzinājumā ar neatmaksāto parādu, kreditoram pieprasa darījumdarbības aizdevuma ņēmējam maksāt visu pozitīvo starpību starp nodrošinātā kredītīguma neatmaksāto summu un ieņēmumiem no aktīva pārdošanas (pēc publiskās izsoles vai privātās pārdošanas). Atsavināšanas gadījumā ir lietderīgi, ka kreditoram pieprasa maksāt aizņēmējam visu pozitīvo starpību starp nodrošinātā kredītīguma neatmaksāto summu un aktīva novērtējumu.

32. panta mērķis ir nodrošināt šīs pret nodrošinājumu vērstās ārpustiesas izpildes procedūru pilnīgu saskaņotību un papildināmību ar pirmsmaksātnespējas un maksātnespējas procedūrām, kuras sāktas saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem. 32. panta mērķis arī ir nodrošināt šīs pret nodrošinājumu vērstās ārpustiesas izpildes procedūras pilnīgu saskaņotību un papildināmību ar pārstrukturēšanas priekšlikumu, nosakot, ka kreditoriem, tostarp tāda uzņēmuma vai uzņēmēja nodrošinātiem kreditoriem, kuriem piemēro pārstrukturēšanas procedūras, piemēro atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu.

Ar 33. pantu dalībvalstīm un – kredītiestāžu gadījumā – kredītiestāžu uzraudzītājiem pieprasa ik gadu apkopot datus par to nodrošināto aizdevumu skaitu, kuri tiek atgūti, izmantojot ārpustiesas procedūras, atgūšanas rādītāju termiņus un vērtību, un šos datus nodot Komisijai katru gadu.

VI sadaļas 34. pantā ir paredzēti īpaši aizsardzības pasākumi patērētājiem gadījumā, ja tiek mainīts kredītlīgums, un 35. pantā norādīts, kā izskatāmas sūdzības, kuras iesniedzis gan kredīta apkalpotājs, gan kompetentās iestādes.

36. pantā ir atkārtoti apstiprināts, ka jāievēro noteikumi par personas datu aizsardzību.

37. pantā ir paredzēts vispārējs administratīvas sadarbības pienākums starp kompetentajām iestādēm.

VII sadaļas 38. pantā ir ietverts grozījums Hipotekāro kredītu direktīvā, lai paredzētu, ka gadījumā, ja kredīts tiek nodots patērētājam, uz ko attiecas minētā direktīva, patērētājam ir tiesības vērsties tiesā pret kredīta pircēju, izmantojot jebkuru aizsardzību, kas viņam bija pieejama pret sākotnējo kreditoru, un pienākums informēt patērētāju.

VIII sadaļā ir ietverti galīgie noteikumi par komitejas izveidošanu, kas palīdz Komisijai, pārskatīšanu, transponēšanas termiņu, stāšanos spēkā un adresātiem

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA**par kredītu apkalpotājiem, kredītu pircējiem un nodrošinājuma atgūšanu**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 53. un 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Savienības prioritāte ir visaptverošas stratēģijas izveide, lai risinātu jautājumu par ienākumus nenesošiem aizdevumiem (INA)²⁴. Lai arī par INA jautājuma risināšanu, pirmkārt, atbild kredītiestādes un dalībvalstis, ir arī nepārprotama Savienības dimensija, lai samazinātu INA pašreizējo īpatsvaru, kā arī novērstu pārmērīga INA apjoma uzkrāšanos nākotnē. Ņemot vērā banku un finanšu sistēmu savstarpējo saistību visā Savienībā, ja kredītiestādes darbojas vairākās jurisdikcijās un dalībvalstīs, pastāv liela iespēja, ka radīsies plašāka ietekme starp dalībvalstīm un Savienībā kopumā — gan attiecībā uz ekonomikas izaugsmi, gan finanšu stabilitāti.
- (2) Integrēta finanšu sistēma palielinās ekonomikas un monetārās savienības noturību pret nelabvēlīgiem satricinājumiem, pārrobežu mērogā atvieglojot privātā sektora veiktu riska dalīšanu, vienlaikus mazinot vajadzību pēc publiskā sektora veiktas riska dalīšanas. Lai sasniegtu minētos mērķus, Savienībai tagad būtu jāpabeidz banku savienības izveide un turpmāk jāpilnveido kapitāla tirgus savienība (KTS). Lai varētu pabeigt banku savienības izveidi, ir būtiski risināt problēmas saistībā ar INA lielo apjomu un to iespējamo turpmāko uzkrāšanos, jo tas ir svarīgi, lai nodrošinātu konkurenci banku nozarē, saglabātu finanšu stabilitāti un iedrošinātu aizdevumu sniegšanu nolūkā radīt darbvietas un izaugsmi Savienībā.
- (3) 2017. gada jūlijā Padome savā dokumentā “Rīcības plāns, kā risināt ienākumus nenesošo aizdevumu problēmu Eiropā”²⁵ aicināja dažādas iestādes veikt attiecīgos pasākumus, lai turpmāk novērstu augsta INA īpatsvara veidošanos Savienībā. Rīcības plānā ir izklāstīta vispusīga pieeja, kuras centrā ir papildinošu politikas pasākumu

²³ OV C, , p. .²⁴ Sk. Pārdomu dokumentu par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu vietnē: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_en.pdf, 31.5.2017²⁵ 11/07/2017, <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/07/11/conclusions-non-performing-loans/pdf>.

kombinācija četrās jomās: i) banku uzraudzība un noregulējums, ii) pārstrukturēšanas, maksātspējas un parādu atgūšanas sistēmu reforma, iii) otrreizējo tirgu attīstīšana problemātiskiem aktīviem un iv) banku sistēmas pārstrukturēšanas veicināšana. Šajās jomās ir jāveic valsts mēroga darbības un attiecīgā gadījumā arī Savienības mēroga darbības. Komisija paziņoja par līdzīgu nodomu savā 2017. gada 11. oktobra dokumentā “Paziņojums par banku savienības izveides pabeigšanu”²⁶, kurā aicināja izstrādāt visaptverošu tiesību aktu kopumu ar mērķi samazināt INA īpatsvaru Savienībā.

- (4) Šī direktīva kopā ar citiem Komisijas ierosinātiem pasākumiem, kā arī pasākumi, ko veikusi ECB saistībā ar banku uzraudzību vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) ietvaros un ko veikusi Eiropas Banku iestāde, izveidos atbilstošu vidi kredītiestādēm rīkoties ar INA savās bilancēs un samazinās turpmāku INA uzkrāšanās risku.
- (5) Kredītiestādēm tiks pieprasīts atlikt pietiekamus resursus gadījumam, ja jaunie aizdevumi kļūst ienākumus nenesoši, un tam būtu jārada piemēroti stimuli novērst INA agrīnā posmā un būtu jānovērš tas, ka uzkrājas pārāk apjomīgi INA. Ja aizdevumi kļūst ienākumus nenesoši, efektīvāki izpildes mehānismi attiecībā uz nodrošinātajiem aizdevumiem ļautu kredītiestādēm panākt INA izpildi, ievērojot piemērotus parādnieku aizsardzības pasākumus. Tomēr, ja INA īpatsvars kļūtu pārāk augsts, kā tas patlaban ir dažās kredītiestādēs un dažās dalībvalstīs, kredītiestādes spēs tos pārdot citiem dalībniekiem efektīvos, konkurētspējīgos un pārredzamos otrreizējos tirgos. Kredītiestāžu kompetentās iestādes tām sniegs norādījumus, balstoties uz to esošajām ar bankām saistītajām, tā dēvētajām 2. pīlāra pilnvarām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013²⁷ (KPR). Ja INA ir kļuvis par būtisku un plaša mēroga problēmu, dalībvalstis var izveidot valsts aktīvu pārvaldīšanas sabiedrības vai ieviest citus alternatīvus pasākumus, ievērojot pašreizējos valsts atbalsta un banku noregulējuma noteikumus.
- (6) Šai direktīvai būtu jāsniedz kredītiestādēm iespēja labāk rīkoties ar aizdevumiem, tiklīdz tie kļūst ienākumus nenesoši, uzlabojot nosacījumus izpildes vēršanai pret nodrošinājumu, kas izmantots kredīta nodrošināšanai, vai lai pārdotu kredītu trešām personām. Ieviešot pret nodrošinājumu vērstu paātrinātu izpildi kā ātru mehānismu nodrošinājuma vērtības atgūšanai, tiktu samazinātas INA noregulējuma izmaksas un līdz ar to palīdzēts gan kredītiestādēm, gan INA pircējiem atgūt nodrošinājuma vērtību. Turklāt, ja kredītiestādes saskaras ar apjomīgu INA uzkrāšanos un tām nav darbinieku vai zināšanu tos pareizi apkalpot, viens dzīvotspējīgs risinājums būtu vai nu minēto aizdevumu nodošana ārpalpojuma specializētam kredīta apkalpotājam, vai kredītlīguma nodošana kredītpircējam, kurš vēlas uzņemties nepieciešamo risku un kuram ir zināšanas, kā to pārvaldīt.
- (7) Abi šajā direktīvā ietvertie risinājumi, ar ko kredītiestādēm risināt INA jautājumu, ir savstarpēji pastiprinoši. Īsāks izpildes panākšanas laiks un lielāki atgūšanas apjomi, kas sagaidāms, izmantojot pret nodrošinājumu vērstu paātrinātu ārpustiesas izpildi, palielina INA vērtību. Savukārt tas palielinātu pirkšanas piedāvājuma cenas darījumos ar INA. Papildu ietekme ir tāda, ka INA pārdošana būs mazāk sarežģīta, ja aizdevums ir nodrošināts. Tas skaidrojams ar to, ka cenu ir vienkāršāk noteikt nodrošinātam INA,

²⁶ Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par banku savienības izveides pabeigšanu, COM(2017) 592 *final*, 11.10.2017.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

nekā nenodrošinātam aizdevumam otrreizējā tirgus darījumos, jo nodrošinājuma vērtība nosaka INA minimālo vērtību. Attīstot likvīdāku un labāk funkcionējošu otrreizējo tirgu attiecībā uz INA, kurā ieguldītāji izrādītu lielāku interesi par INA, kas ietvertu paātrinātas izpildes iespēju, kredītiestādēm būtu papildu stimuli jauno aizdevumu izsniegšanas laikā izmantot pret nodrošinājumu vērstu paātrinātu ārpustiesas izpildi. Turklāt ar šo direktīvu panāktā saskaņošana veicinātu Savienības mēroga INA ieguldītāju izveidi, tādējādi turpmāk uzlabojot tirgus likviditāti.

- (8) Lai arī parasti publiskajās apspriedēs ir minēti termini “aizdevumi” un “bankas”, turpmāk tiek izmantoti juridiski precīzāki termini – “kredīts”, “kredītlīgumi” un “kredītiestāde”. Ja nav noteikts citādi, termini “banka” un “kredītiestāde” attiecas arī uz to meitasuzņēmumiem.
- (9) Šai direktīvai būtu jāveicina INA otrreizējo tirgu attīstība Savienībā, novēršot šķēršļus kredītiestādēm, kad tās INA nodod iestādēm, kas nav kredītiestādes, vienlaikus aizsargājot patērētāju tiesības. Jebkuram ierosinātajam pasākumam arī būtu jāvienkāršo un jāsaskaņo kredītu apkalpotājiem noteiktās prasības. Tādēļ ar šo direktīvu būtu jāizveido Savienības mēroga regulējums tādu kredītlīgumu pircējiem un apkalpotājiem, kurus izsniegušas kredītiestādes.
- (10) Tomēr patlaban kredītu pircēji un kredītu apkalpotāji nevar izmantot iekšējā tirgus priekšrocības tādu šķēršļu dēļ, kurus rada atšķirīgi valstu tiesību akti, jo trūkst īpaša un saskaņota regulatīvā un uzraudzības režīma. Dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgi noteikumi par to, kā iestādes, kas nav kredītiestādes, var iegādāties kredītlīgumus no kredītiestādēm. Iestādes, kas nav kredītiestādes un kas iegādājas kredītiestāžu izsniegtu kredītu, dažās dalībvalstīs netiek regulētas, savukārt citās dalībvalstīs tām piemēro dažādas prasības, reizēm pat prasību iegūt atļauju darboties kā kredītiestādei. Šīs atšķirības regulatīvajās prasībās ir radījušas ievērojamus šķēršļus kredīta likumīgai pārrobežu iegādei Savienībā, galvenokārt aizvien pieaugošo atbilstības izmaksu dēļ, ar kurām saskaras, cenšoties pirkt kredītportfeļus. Tā rezultātā kredītu pircēji darbojas tikai dažās dalībvalstīs, un tāpēc iekšējā tirgū konkurence ir neliela, jo ieinteresēto kredītu pircēju skaits aizvien ir mazs. Tas ir radījis neefektīvu otrreizējo tirgu attiecībā uz INA. Turklāt pārsvarā valstu tirgi attiecībā uz INA aizvien ir maza apjoma tirgi.
- (11) Iestāžu, kas nav kredītiestādes, ierobežotā līdzdalība rada zemu pieprasījumu, vāju konkurenci un zemas pirkšanas piedāvājuma cenas kredītlīgumu portfeliem otrreizējos tirgos, kas ir šķērslis kredītiestādēm pārdot ienākumus nenesošus kredītlīgumus. Līdz ar to ir nepārprotama Savienības dimensija tādu kredītu tirgu attīstībai, kurus piešķirušas kredītiestādes un kuri ir pārdoti iestādēm, kas nav kredītiestādes. No vienas puses, kredītiestādēm vajadzētu būt iespējai Savienības mērogā pārdot ienākumus nenesošus vai pat ienākumus nesošus kredītlīgumus efektīvos, konkurētspējīgos un pārredzamos otrreizējos tirgos. No otras puses, ir nepieciešams pabeigt banku savienības un kapitāla tirgu savienības izveidi, lai rīkotos ar mērķi novērst ienākumus nenesošu kredītlīgumu uzkrāšanos kredītiestāžu bilancēs, lai tās varētu turpināt savu funkciju – finansēt ekonomiku.
- (12) Kreditoriem vajadzētu pašiem spēt panākt kredītlīguma izpildi un atgūt summas, kas tiem pienākas, vai tiem būtu jāspēj šāda atgūšana uzticēt citai personai, kura sniedz šādus pakalpojumus profesionāli, proti, kredītu apkalpotājiem. Tāpat kredītu pircēji no kredītiestādēm bieži izmanto kredītu apkalpotāju pakalpojumus, lai atgūtu tiem pienākošās summas, un pat tādā gadījumā kredītu apkalpošanas darbības neregulē Savienības regulējums.

- (13) Konkrētas dalībvalstis regulē kredītu apkalpošanas darbības, bet dažādās pakāpēs. Pirmkārt, tikai dažas dalībvalstis regulē šīs darbības, un tās, kuras to dara, minētās darbības definē ļoti atšķirīgi. Lielākas regulatīvās atbilstības izmaksas darbojas kā šķērslis attīstīt darījumdarbības izvēršanas stratēģijas – izmantojot pakārtotu uzņēmumu vai sniedzot pārrobežu pakalpojumus. Otrkārt, ievērojams skaits dalībvalstu pieprasa atļaujas dažām darbībām, kurās iesaistās šie kredītu apkalpotāji. Ar šādām atļaujām nosaka dažādas prasības un liedz iespējas izvērst darbību pāri robežām, kas atkal darbojas kā šķērslis pārrobežu pakalpojumu sniegšanai. Visbeidzot, dažos gadījumos prasība reģistrēties ir noteikta likumā, un tas kavē iespēju īstenot pamatbrīvību par pārrobežu pakalpojumu sniegšanu.
- (14) Lai arī kredītu apkalpotāji var sniegt savus pakalpojumus kredītiestādēm un kredītu pircējiem, kas nav kredītiestādes, konkurētspējīgs un integrēts kredītu apkalpotāju tirgus ir saistīts ar konkurētspējīgu un integrētu kredītu pircēju tirgu. Tā kā kredītu pircējiem bieži nav kapacitātes pašiem apkalpot kredītu, tie nevar nopirkt kredītu no kredītiestādēm, ja tie nespēj kredīta apkalpošanu nodot ārpus pakalpojumā citām vienībām.
- (15) Tas, ka kredītu pirkšanas tirgū un kredītu apkalpošanas darbību tirgū nav konkurences spiediena, rada situāciju, kurā kredītu apkalpošanas sabiedrības no kredītu pircējiem iekasē augstas maksas par saviem pakalpojumiem, kā arī rada zemas cenas kredītu otrreizējos tirgos. Tas samazina stimulu kredītiestādēm atbrīvoties no saviem INA krājumiem.
- (16) Tādēļ ir nepieciešama rīcība Savienības mērogā, lai risinātu situāciju, kurā nonāk kredītu pircēji un kredītu apkalpotāji attiecībā uz kredītu, ko sākotnēji piešķirušas kredītiestādes. Šajā posmā netiek ierosināts aptvert kredītu, ko sākotnēji izsniegušas iestādes, kas nav kredītiestādes, vai parādu iekasēšanu kopumā, jo nav pierādījumu, ka šādas paplašinātas darbības jomas piemērošana būtu svarīga makroekonomikas līmenī, kā arī nepastāv nesaskaņoti stimuli vai tirgi, kas slikti darbojas.
- (17) Lai arī šīs direktīvas mērķis ir stiprināt kredītiestāžu spēju rīkoties ar kredītu, kas ir kļuvuši ienākumus nenesošs, vai riskiem, kas kļūst nerezultatīvi, kredītu otrreizējais tirgus attiecas gan uz ienākumus nesošu, gan uz ienākumus nenesošu kredītu. Faktiskie tirgus pārdošanas apjomi ietver kredītportfeļus, kurus veido dažādi kredīti – ienākumus nesoši, nepietiekamus ienākumus nesoši un ienākumus nenesoši. Portfeļi ietver kredītu, kas ir gan nodrošināts, gan nenodrošināts, un kas patērētājiem vai uzņēmumiem ir jāatmaksā. Gadījumos, kad noteikumi par izpildes vērsanu uz kredītu atšķiras attiecībā uz katru kredīta veidu vai aizņēmēju, tiktu paredzētas papildu izmaksas minēto kredītportfeļu sagatavošanai pārdošanas nolūkos. Šīs direktīvas nosacījumi, kuru mērķis ir otrreizējā tirgus attīstība, aptver ienākumus nesošu un ienākumus nenesošu kredītu, lai novērstu tādas situācijas izveidošanos, ka šīs papildu izmaksas varētu ieguldītājus atturēt no piedalīšanās un sadrumstalot šo jauno tirgu. Kredītiestādes gūs labumu no lielākas ieguldītāju bāzes un efektīvākiem kredītu apkalpotājiem. Līdzīgas priekšrocības radīsies aktīvu pārvaldīšanas sabiedrībām, kuras ir būtiskas dažās dalībvalstīs, jo tās tirgo gan ienākumus nesošus, gan ienākumus nenesošus kredītus, kuru izcelsme ir kredītiestādes, kas ir neregulētas vai pārstrukturētas vai kuras kā citādi tos svītrojušas no savām bilancēm²⁸.

²⁸

Sk. Komisijas dienestu darba dokumentu SWD(2018 72) par APS plānu.

- (18) Nozīme, kāda Savienības tiesību aktos piešķirta aizsardzībai, ko patērētājiem sniedz ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/17/ES²⁹, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/48/EK³⁰ un Padomes Direktīvu 93/13/EEK³¹, nozīmē, ka kreditora tiesību cesijai kredītīgumā vai paša līguma cesijai kredīta pircējam nevajadzētu nekādā veidā ietekmēt aizsardzības līmeni, kas patērētājiem piešķirts ar Savienības tiesību aktiem. Tādēļ kredītu pircējiem un kredītu apkalpotājiem būtu jāpanāk atbilstība Savienības tiesību aktiem, ciktāl tie attiecas uz sākotnējo kredītīgumu, un patērētājam būtu jāsaņem tas pats aizsardzības līmenis, kas paredzēts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem vai ko nosaka Savienības vai valstu tiesību kolīziju normām, neatkarīgi no tiesību aktiem, kas piemērojami kredīta pircējam vai kredīta apkalpotājam.
- (19) Šai direktīvai nevajadzētu ietekmēt Savienības tiesību aktus attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās, jo īpaši noteikumus par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, un noteikumus par jurisdikciju, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 593/2008³² un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1215/2012³³, tostarp šādu tiesību aktu un noteikumu piemērošanu atsevišķos gadījumos. Visiem kreditoriem un jebkurām personām, kas tos pārstāv, ir pienākums ievērot minētos Savienības tiesību aktus savos darījumos ar patērētāju, un valstu iestādēm ir jānodrošina, ka ir aizsargātas patērētāju tiesības.
- (20) Lai nodrošinātu augsta līmeņa patērētāju aizsardzību, Savienības un valstu tiesību aktos ir noteiktas vairākas tiesības un aizsardzības pasākumi, kas attiecas kredītīgumiem, kas apsolīti vai piešķirti patērētājam. Minētās tiesības un aizsardzības pasākumus piemēro jo īpaši kredītīguma vienošanās un noslēgšanas procesam un tā izpildei vai saistību neizpildei. Tas jo īpaši attiecas uz ilgtermiņa patēriņa kredītīgumiem, kurus regulē Direktīva 2014/17/ES, attiecībā uz patērētāja tiesībām daļēji vai pilnībā izpildīt savas kredītīgumā noteiktās saistības pirms minētā līguma termiņa beigām vai, attiecīgā gadījumā, ar Eiropas standartizētās informācijas lapas starpniecību tikt informētam par iespējamo kredītīguma nodošanu kredīta pircējam. Nebūtu jāmaina arī aizņēmēja tiesības, ja kredītīguma nodošana starp kredītiestādi un pircēju notiek līguma pārjaunošanas veidā.
- (21) Turklāt šī direktīva nesamazina Savienības patērētāju aizsardzības noteikumu tvērumu, un tiktāl, ciktāl kredītu pircēji kvalificējas kā kreditori saskaņā ar Direktīvas 2014/17/ES un Direktīvas 2008/48/EK noteikumiem, tiem nebūtu jāpiemēro konkrēti pienākumi, kas noteikti attiecīgi Direktīvas 2014/17/ES 35. pantā vai Direktīvas 2008/48/EK 20. pantā.
- (22) Savienības kredītiestādes un to meitasuzņēmumi veic kredītu apkalpošanas darbības to parastās darījumdarbības ietvaros. Tām attiecībā uz kredītu, ko tās pašas ir izsniegušas, un kredītu, ko tās ir nopirkušas no citas kredītiestādes, ir tie paši pienākumi. Tā kā tās jau tiek regulētas un uzraudzītas, šīs direktīvas piemērošana to kredītu apkalpošanas

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV L 60, 28.2.2014., 34. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV L 60/34, 22.5.2008., 66. lpp.).

³¹ Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.).

³² Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), OV L 177, 4.7.2008., 6.–16. lpp.

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, OV L 351, 20.12.2012., 1. lpp.

vai pirkšanas darbībām nozīmētu atļauju dublēšanos un atbilstības izmaksu nevajadzīgu divkārtšošanu, un tāpēc uz tām šī direktīva neattiecas.

- (23) Lai esošajiem kredītu pircējiem un kredītu apkalpotājiem ļautu pielāgoties valstu noteikumu, ar ko īsteno šo direktīvu, prasībām un jo īpaši lai ļautu kredītu apkalpotājiem saņemt atļauju, šī direktīva attieksies tikai uz tādu kredītīgumu nodošanu, kas notiek sešus mēnešus pēc tam, kad ir beidzies transponēšanas termiņš.
- (24) Uz kredīta apkalpotāja atļauju sniegt kredītu apkalpošanas darbības visā Savienībā būtu jāattiecinā vienādu un saskaņotu noteikumu kopums, ko kompetentajām iestādēm būtu proporcionāli jāpiemēro. Lai novērstu to, ka samazinās parādnieka vai aizņēmēja aizsardzības līmenis, un lai veicinātu uzticību, noteikumiem par kredīta apkalpotāja atļaujas piešķiršanu un saglabāšanu būtu jānodrošina, ka par kredītu apkalpotājiem, personām, kam ir būtiska līdzdalība kredīta apkalpotājā vai kas ir daļa no pakalpojumu sniedzēja vadības, sodāmības reģistrā nav ziņu par smagiem noziedzīgiem darījumiem pret īpašumu, finanšu darbībām vai fizisku neaizskaramību, un tiem ir laba reputācija. Tāpat pret šīm personām, kā arī pret kredīta apkalpotāju, nedrīkst būt sāktai maksātnespējas procedūrai, vai tās nekad agrāk nav atzītas par bankrotējušām, izņemot, ja tās ir atjaunotas amatos saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Visbeidzot, lai nodrošinātu atbilstību parādnieku aizsardzības noteikumiem, kā arī personas datu aizsardzības noteikumiem, ir jāpieprasa, lai tiktu ieviesti un uzraudzīti piemēroti pārvaldības mehānismi un iekšējās kontroles mehānismi, kā arī sūdzību reģistrēšana un izskatīšana. Turklāt kredītu apkalpotājiem vajadzētu rīkoties taisnīgi un pienācīgi ņemt vērā aizņēmēju finansiālo situāciju. Ja valsts mērogā ir pieejamas konsultācijas parādu jautājumos, kas atvieglo parāda atmaksāšanu, kredītu apkalpotājiem būtu jāinformē aizņēmēji par šādiem pakalpojumiem.
- (25) Lai novērstu ilgas procedūras un nenoteiktību, ir jānosaka prasības par informāciju, kas pieteikuma iesniedzējiem ir jāiesniedz, kā arī saprātīgi termiņi atļaujas izsniegšanai un atļaujas atsaukšanas noteikumi. Ja iestādes atsauc kredīta apkalpotāja atļauju, kas sniedz kredītu apkalpošanas darbības citās dalībvalstīs, par to jāinformē uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes. Līdzīgi ir jāizveido atjaunināts tiešsaistes publiskais reģistrs katrā dalībvalstī, lai nodrošinātu pārredzamību attiecībā uz atļauju saņēmušo kredītu apkalpotāju skaitu un identitāti.
- (26) Jāparedz, ka kredītu apkalpotāji ir atbildīgi par to, lai pārliecinātos, ka gadījumā, ja tie savas darbības nodod ārvalstī kredītu apkalpotāju sniedzējiem, tas nerada attiecīgā kredīta apkalpošanas sniedzēja pārmērīgu darbības risku vai neatbilstību valsts vai Savienības juridiskajiem noteikumiem vai neierobežo regulatīvā uzraudzītāja spējas veikt savus pienākumus un aizsargāt aizņēmēja tiesības.
- (27) Ņemot vērā to, ka tad, kad kreditors uztic kredītīguma pārvaldību un izpildi, kreditors deleģē kredīta apkalpotājam savas tiesības un pienākumus un arī tā tiešo saziņu ar aizņēmēju, tomēr saglabā par to galīgo atbildību, būtu skaidri rakstiski jānosaka līgumattiecības starp kreditoru un kredīta apkalpotāju, un kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai pārbaudīt, kā šādas līgumattiecības ir noteiktas.
- (28) Lai nodrošinātu kredīta apkalpotāja tiesības iesaistīties pārrobežu darbībās un nodrošināt to uzraudzību, šajā direktīvā ir izveidota procedūra attiecībā uz atļauju saņēmuša kredīta apkalpotāja tiesību izmantošanu iesaistīties pārrobežu darbībā. Saziņai starp iestādēm piederības un uzņēmējās dalībvalstīs, kā arī ar kredīta apkalpotāju, būtu jānotiek saprātīgos termiņos.

- (29) Lai efektīvi un lietderīgi uzraudzītu pārrobežu kredītu apkalpotājus, būtu jāizveido īpašs regulējums sadarbībai starp piederības un uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm. Ar šo regulējumu būtu jānodrošina iespēja veikt informācijas apmaiņu, vienlaikus ievērojot tās konfidencialitāti, kā arī pārbaudes uz vietas un attālināti, sniegt palīdzību, paziņot par pārbauci un apskaužu rezultātiem un par visiem veiktajiem pasākumiem.
- (30) Būtiskam priekšnoteikumam, lai uzņemtos kredītu pircēju un kredītu apkalpotāju lomu, vajadzētu būt tam, ka tie var piekļūt visai būtiskajai informācijai, un dalībvalstīm būtu jānodrošina šāda iespēja, tajā pašā laikā ievērojot Savienības un valsts datu aizsardzības noteikumus.
- (31) Ja kredītiestāde nodod kredītlīgumu, tai būtu jāpieprasa informēt uzraudzītāju un kompetento iestādi, kas atbild par uzraudzības atbilstību šai direktīvai, par nodotā kredītportfeļa galvenajām iezīmēm un pircēja identitāti un, attiecīgā gadījumā, par tās pārstāvi Savienībā. Minētās kompetentās iestādes pienākumam vajadzētu būt nodot šādu informāciju iestādēm, kuru kompetencē ir uzraudzīt attiecīgo kredīta pircēju, un kompetentajai iestādei valstī, kurā aizņēmējs veic uzņēmējdarbību. Šādas pārredzamības prasības ļauj panākt saskaņotu un efektīvu kredītlīgumu nodošanas uzraudzību Savienības mērogā.
- (32) Padomes rīcības plāna ietvaros ir noteikts, ka kredītiestāžu datu infrastruktūra tiktu nostiprināta, ja tiktu ieviesti vienoti un standartizēti dati attiecībā uz ienākumus neņesošiem kredītlīgumiem. Eiropas Banku iestāde ir izstrādājusi datu veidlapas, ar kurām sniedz informāciju par kredītriska darījumiem bankas portfeli un ļauj potenciālajiem pircējiem novērtēt kredītlīgumu vērtību un veikt to uzticamības pārbaudi. Šādu veidlapu piemērošana kredītlīgumiem samazinātu informācijas asimetriju starp kredītlīgumu potenciālajiem pircējiem un pārdevējiem un tādējādi veicinātu funkcionējoša otrreizējā tirgus attīstību Savienībā. Tādēļ EBI datu veidlapas būtu jāiestrādā īstenošanas tehniskajos standartos un kredītiestādēm būtu minētie standarti jāizmanto, lai atvieglotu pārdošanai paredzēto kredītlīgumu novērtēšanu.
- (33) Tā kā ienākumus neņesošu kredītu portfeļa novērtēšana ir sarežģīta, faktiskie pircēji otrreizējos tirgos ir pieredzējuši ieguldītāji. Tie bieži vien ir investīciju fondi, finanšu iestādes vai kredītiestādes. Tā kā tie neveido jaunu kredītu, bet pērk jau esošu kredītu, uzņemoties pašu risku, tie nerada prudenciālas bažas un to potenciālā ietekme uz sistēmisku risku ir nenozīmīga. Tādēļ nav pamatoti pieprasīt šāda veida ieguldītājiem pieteikties atļaujai vai paredzēt tiem īpašus nosacījumus, lai tie varētu iesaistīties šādās darbībās. Tomēr ir svarīgi, lai Savienības un valstu patērētāju aizsardzības noteikumi tiktu piemēroti arī turpmāk, un aizņēmēju tiesības joprojām būtu tādas, kā noteiktas sākotnējā kredītlīgumā.
- (34) Attiecībā uz trešās valsts kredītu pircējiem Savienības patērētājam ir grūtāk paļauties uz to tiesībām saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un valstu iestādēm ir grūtāk uzraudzīt šāda kredītlīguma izpildi. Kredītiestādes var arī atturēties no šādu kredītlīgumu nodošanas trešās valsts kredīta pircējiem ar to saistītā reputācijas riska dēļ. Nosakot pienākumu trešās valsts patērētājam kredītu pircēju pārstāvim kredītlīguma apkalpošanas nolūkā norīkot kredītiestādi vai kredīta apkalpotāju, kam ir piešķirta atļauja Savienībā, tiek nodrošināts, ka pēc kredītlīguma nodošanas tiek saglabāti tie paši patērētāju tiesību standarti. Kredīta apkalpotājam ir pienākums ievērot piemērojamos Savienības un valstu tiesību aktus, un valstu iestādēm atsevišķās dalībvalstīs būtu jāsniedz nepieciešamās pilnvaras efektīvi uzraudzīt tā darbību.

- (35) Kredītu pircējiem, kas izmanto kredītu apkalpotāju vai kredītiestāžu pakalpojumus, būtu par to jāinformē kompetentās iestādes, lai tām ļautu īstenot savas uzraudzības pilnvaras attiecībā uz kredīta apkalpotāja rīcību saistībā ar konkrēto aizņēmēju. Kredītu apkalpotājiem arī ir pienākums laikus informēt kompetentās iestādes, kuras atbild par to uzraudzību, ja tie iesaista citu kredītiestādi vai kredīta apkalpotāju.
- (36) Kredītu pircējiem, kas tieši izpilda nopirkto kredītīgumu, tas būtu jādara, ievērojot attiecīgajam kredītīgumam piemērojamās tiesību aktus, tostarp patērētāju aizsardzības noteikumus, kuri ir piemērojami aizņēmējam. Turpina piemērot valstu noteikumus, jo īpaši par līgumu izpildi, patērētāju aizsardzību, krimināltiesībām, un kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina atbilstība tiem dalībvalstu teritorijā.
- (37) Lai atvieglotu šajā direktīvā noteikto pienākumu izpildi gadījumā, ja kredīta pircējs neveic uzņēmējdarbību Savienībā, valsts tiesību aktos, ar ko īsteno šo direktīvu, būtu jānodrošina, ka tad, kad ir noslēgusies kredītīguma nodošana, trešās valsts kredīta pircējs norīko pārstāvi, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā un kam ir pilnvaras darboties kā pārstāvim attiecībā ar kompetentajām iestādēm konkrētā kredīta pircēja vietā vai papildus tam. Šis pārstāvis ir atbildīgs par pienākumiem, kuri kredītu pircējiem ir noteikti ar šo direktīvu.
- (38) Patlaban dažādām iestādēm dalībvalstīs ir uzticēta atļauju piešķiršana kredītu apkalpotājiem un kredītu pircējiem un to uzraudzība, un tādēļ ir svarīgi, lai dalībvalstis precizētu to lomu un tiem piešķirtu pienācīgas pilnvaras, jo īpaši tāpēc, ka tiem, iespējams, ir jāuzrauga struktūras, kas ir iesaistītas pakalpojumu sniegšanā citās dalībvalstīs. Lai nodrošinātu efektīvu un proporcionālu uzraudzību visā Savienībā, dalībvalstīm būtu kompetentajām iestādēm jāpiešķir nepieciešamās pilnvaras veikt savus pienākumus saskaņā ar šo direktīvu, tostarp pilnvaras iegūt nepieciešamo informāciju, izpētīt iespējamās pārkāpumus, izskatīt aizņēmēju sūdzības un piemērot sodus un korektīvos pasākumus, tostarp atsaukt atļauju. Ja piemēro šādas sankcijas, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kompetentās iestādes tās piemēro samērīgi un pamato savus lēmumus un ka minētie lēmumi būtu jāizskata tiesā arī gadījumos, ja kompetentās iestādes nerīkojas noteiktajos termiņos.
- (39) Padomes dokumentā “Rīcības plāns, kā risināt ienākumus nenesošo aizdevumu problēmu Eiropā” tika ierosināta likumdošanas iniciatīva, lai uzlabotu nodrošināto kreditoru aizsardzību, sniedzot tiem efektīvākas metodes vērtības atgūšanai no nodrošināta kredīta, izmantojot pret nodrošinājumu vērstu paātrinātu ārpustiesas izpildi.
- (40) Dažās dalībvalstīs nav pieejami ātri un efektīvi ārpustiesas izpildes mehānismi, kas dod iespēju nodrošinātiem kreditoriem atgūt vērtību no nodrošinājuma aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā, kas nozīmē, ka minētajās dalībvalstīs nodrošinātie kreditori izpildes vēršanu pret nodrošinājumu spēj panākt tikai tiesā, kas var būt ilgstošs un dārgs process. Dalībvalstīs, kur ārpustiesas izpildes procedūras ir pieejamas, to tvērums un efektivitāte ir katrā valstī atšķirīga. Šā iemesla dēļ ir nepieciešams izveidot atšķirīgu kopīgu mehānismu, kas pieejams visās dalībvalstīs. Tomēr minētajam mehānismam nevajadzētu aizstāt valstu izpildes mehānismus, tostarp tos, kuros nav nepieciešama tiesu iesaiste.
- (41) Dažu dalībvalstu ārpustiesas izpildes procedūru neefektivitāte ir būtisks faktors tam, ka atgūšanas rādītāji ir zemi gadījumos, kad darījumdarbības aizdevuma ņēmēji neizpilda nodrošinātu kredītīgumu saistības. Dažu esošo procedūru ilgums ietver papildu izmaksas nodrošinātajiem kreditoriem un vērtības zudumu aktīviem, kas sniegti kā nodrošinājums. Dalībvalstīs, kuras vēl nav izveidojušas ārpustiesas izpildes

procedūras attiecībā uz dažādiem nodrošinājumu veidiem, nodrošinātie kreditori bieži vien saskaras ar ilgstošiem tiesu lēmumu izpildes procesiem.

- (42) Savienībā esošo izpildes procedūru rezultātā dažreiz trūkst vienlīdzīgu konkurences apstākļu kredītiestādēm un uzņēmumiem visā Savienībā attiecībā uz piekļuvi kredītam, jo īpaši MVU, kuri vairāk nekā lieli uzņēmumi ir atkarīgi no banku izsniegtiem kredītiem. Nevienmērīgi atgūšanas rādītāji dalībvalstīs rada atšķirības banku kredītu pieejamībā MVU, jo kredītiestāžu aizdevumu sniegšanas spējas samazinās, tiklīdz to bilancēs uzkrājas INA, kas notiek saistībā ar prudenciālām prasībām un iekšējiem resursiem, kuri ir jānorīko darbam ar INA. Tas veicina uzticamības trūkumu spējai vērst izpildi pret nodrošinājumu dažādās dalībvalstīs un var radīt augstākas aizdevumu izmaksas atbilstīgi darījumdarbības veikšanas vietai un neatkarīgi no to patiesās kredītvērtības. Tādēļ vienotajam tirgum, banku savienībai un kapitāla tirgu savienībai ir nepieciešama jauna kopīga procedūra un ir jānodrošina, ka kredītiestādēm un uzņēmumiem, kuriem ir piešķirta atļauja izsniegt kredītus, noslēdzot nodrošinātus kredītlīgumus visās dalībvalstīs, ir spējas panākt šādu līgumu izpildi ar efektīvu un ātru ārpustiesas izpildes procedūru starpniecību.
- (43) Lai aizsargātu patērētājus, patērētājiem sniegtie kredītlīgumi būtu jāizslēdz no šajā direktīvā paredzētā paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisma darbības jomas. Tāpat nolūkā aizsargāt vienīgos uzņēmējus, šis mehānisms nebūtu jāpiemēro kredītlīgumiem, kas nodrošināti ar nodrošinājumu nekustamā īpašuma formā, kurš ir vienīgā uzņēmēja galvenā rezidence.
- (44) Tā kā šis pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisms ir brīvprātīgs instruments, kas balstās uz līgumu starp nodrošināto kreditoru un darījumdarbības aizdevuma ņēmēju, ir nepieciešams, lai aizņēmējs būtu informēts par sekām un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem kreditors var izmantot šo paātrināto procedūru. Tādēļ nosacījumi starp kreditoru un aizņēmēju būtu jānosaka rakstiskā līgumā vai ar notāra apliecinājumu, ja tā noteikts valsts tiesību aktos.
- (45) Lai aizsargātu darījumdarbības aizdevuma ņēmējus, ir lietderīgi nodrošināt, ka ir ieviesti nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka kreditori piešķir aizņēmējiem saprātīgu laika periodu maksājuma veikšanai nolūkā novērst šāda veida izpildi.
- (46) Lai nodrošinātu, ka šis pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisms ir ātrs un efektīvs instruments, lai atgūtu vērtību no nodrošinājuma, līgumā, ar kuru nodrošinātais kreditors un darījumdarbības aizdevuma ņēmējs par to vienojas, būtu jāietver tieši izpildāms dokuments, kas ir klauzula līgumā, ar kuru pilnvaro veikt tiešu pret nodrošinājumu vērstu izpildi, izmantojot pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānismu bez vajadzības iegūt izpildu dokumentu no tiesas.
- (47) Dalībvalstīs, kuras jau ir ieviesušas ārpustiesas izpildes procedūras, šādas procedūras ir savstarpēji saistītas ar valsts civiltiesību, komerciesību, nekustamā īpašuma, maksātnespējas un publisko tiesību elementiem, un izpildes procedūras veids, ko var izmantot, ir atkarīgs no aktīva veida, kas sniegts kā nodrošinājums, un procedūras attiecībā uz nekustamajiem aktīviem bieži vien ietver stingrākus procesuālos elementus un minimālu tiesu iestāžu pārraudzību. Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai lemt par izpildes procedūras veidu, ko dara pieejamu nodrošinātajiem kreditoriem šīs pret nodrošinājumu vērstās paātrinātas ārpustiesas izpildes nolūkā: publiskā izsole vai privātā pārdošana, vai saskaņā ar dažu valstu tiesību aktiem – aktīvu atsavināšana.

- (48) Lai panāktu, ka nodrošinātais kreditors atgūst tikai to, kas tam pienākas no darījumdarbības aizdevuma ņēmēja saskaņā ar kredītīgumu, dalībvalstīm būtu jāpanāk, ka nodrošinātajam kreditoram ir pienākums samaksāt darījumdarbības aizdevuma ņēmējam visu pozitīvo starpību starp nodrošinātā kredītīguma neatmaksāto summu un ieņēmumiem no aktīva pārdošanas (pēc publiskās izsoles vai privātās pārdošanas) vai, atsavināšanas gadījumā, starp neatmaksāto summu un atsavināšanas nolūkā veiktās aktīva novērtēšanas vērtību. Ir lietderīgi, ka gadījumā, ja dalībvalsts sniedz iespēju realizēt nodrošinājumu atsavināšanas procesā, pozitīvajai starpībai, kas ir jāizmaksā aizņēmējam, vajadzētu būt starpībai starp nodrošinātā kredītīguma neatmaksāto summu un aktīva novērtējumu. Ja ar šādas paātrinātas izpildes starpniecību atgūtā summa ir mazāka par nodrošinātā kredītīguma neatmaksāto summu, dalībvalstīm nevajadzētu atturēt nodrošinātā kredītīguma puses no nepārprotamas vienošanās, ka nodrošinājuma realizēšana, izmantojot pret nodrošinājumu vērsta paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānismu, ir pietiekama, lai atmaksātu kredītu.
- (49) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka gadījumā, ja nodrošināto kredītīgumu, kurā ir paredzēta šajā direktīvā noteiktā pret nodrošinājumi vērsta paātrinātā ārpustiesas izpilde, kreditors nodod trešajai personai, minētā trešā persona iegūtu tiesības izmantot pret nodrošinājumu vērsto paātrināto ārpustiesas izpildi saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem, ko piemēro nodrošinātajam kreditoram.
- (50) Lai nodrošinātu konsekvenci ar pirmsmaksātnespējas un maksātnespējas noteikumiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka gadījumā, ja attiecībā uz darījumdarbības aizdevuma ņēmēju tiek sākta preventīva pārstrukturēšana, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā par preventīvu pārstrukturēšanu un otro iespēju³⁴, nodrošinājuma realizācijai, izmantojot pret nodrošinājumu vērsta paātrinātas ārpustiesas izpildes procedūru, piemēro atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu saskaņā ar piemērojamajiem valstu normatīvajiem aktiem, ar kuriem transponē minēto direktīvu. Attiecībā uz visām maksātnespējas procedūrām, kuras ir sāktas attiecībā uz darījumdarbības aizdevuma ņēmēju, nodrošinājuma realizācijai, izmantojot pret nodrošinājumu vērsta paātrinātas ārpustiesas izpildes procedūru, arī piemēro atsevišķu izpildes panākšanas darbību apturēšanu saskaņā ar piemērojamajiem valstu tiesību aktiem. Tas, vai nodrošinātajiem kreditoriem ir preferenciāla piekļuve nodrošinājumam saskaņā ar šo paātrināto mehānismu pat tad, ja ir sāktas maksātnespējas procedūras, ir valstu tiesību aktu ziņā.
- (51) Ņemot vērā ierobežoto datu pieejamību par vairākām ārpustiesas procedūrām, kuras izmanto kredītiestādes, lai atgūtu vērtību no nodrošinājuma aizņēmēja saistību neizpildes gadījumā, valstu kompetentajām iestādēm, kuras uzrauga kredītiestādes, būtu jālūdz apkopot informācija par nodrošināto kredītīgumu skaitu, kuru izpilde tiek panākta, izmantojot pret nodrošinājumu vērsta paātrinātas ārpustiesas izpildes procedūru, un par šādas izpildes termiņiem. Lai iegūtu labāku izpratni par to, cik efektīvs ir pret nodrošinājumu vērsta paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisms Savienībā, dalībvalstīm būtu Komisijai jāiesniedz gada statistikas dati par šiem jautājumiem, sākot no dienas, kas ir vienu gadu pēc šīs direktīvas piemērošanas dienas.

³⁴

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES, COM/2016/0723 final, 22.11.2016.

- (52) Neskarot Direktīvā 2014/17/ES, Direktīvā 2008/48/EK un Direktīvā 93/13/EEK noteiktos pienākumus pirms līguma noslēgšanas un nolūkā nodrošināt augsta līmeņa patērētāju aizsardzību, patērētāji laikus un pirms jebkādu grozījumu veikšanas kredītīguma noteikumos būtu jāiepazīstina ar precīzu un visaptverošu jebkādu šādu izmaiņu sarakstu, to īstenošanas grafiku un nepieciešamo informāciju, kā arī ar tās valsts iestādes nosaukumu un adresi, kurā viņš vai viņa var iesniegt sūdzību.
- (53) Tā kā kredīta otrreizējo tirgu darbība būs lielā mērā atkarīga no iesaistīto struktūru labas reputācijas, kredīta apkalpotājiem būtu jāizveido efektīvs mehānisms, ar ko izskata aizdevuma ņēmēju sūdzības. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka to iestāžu rīcībā, kas ir atbildīgas par kredītu pircēju un kredītu apkalpotāju uzraudzību, ir efektīvas un pieejamas procedūras, lai izskatītu aizņēmēju sūdzības.
- (54) Gan Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 2016/679³⁵, gan Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 45/2001³⁶ noteikumus piemēro personas datu apstrādei šīs direktīvas nolūkā. Jo īpaši, ja personas dati tiek apstrādāti šīs direktīvas nolūkos, būtu jāprecizē konkrēts mērķis, jāmin juridiskais pamats un jāievēro attiecīgās drošības prasības, kas minētas Regulā (ES) 2016/679, un jāievēro tādi principi kā nepieciešamība, samērīgums, mērķa ierobežojums un samērīgs datu glabāšanas termiņš. Turklāt visās personas datu apstrādes sistēmās, kas tiek izstrādātas un izmantotas šīs direktīvas ietvaros, būtu jāiekļauj integrēta datu aizsardzība un datu aizsardzība pēc noklusējuma. Līdzīgi administratīvajai sadarbībai un savstarpējai palīdzībai starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm vajadzētu būt saderīgai ar noteikumiem par personas datu aizsardzību, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 2016/679, un saskaņā ar valstu datu aizsardzības noteikumiem, ar ko īsteno Savienības tiesību aktus.
- (55) Lai nodrošinātu, ka patērētāja aizsardzības līmenis netiek ietekmēts, ja kreditora tiesības tiek cedētas trešajai personai saskaņā ar hipotekāro kredītīgumu vai pašu līgumu, būtu jāveic grozījums Direktīvā 2014/17/ES, lai noteiktu, ka gadījumos, ja notiek kredīta nodošana, uz ko attiecas minētā direktīva, patērētājam ir tiesības vērsties tiesā pret kredīta pircēju, izmantojot jebkuru aizsardzību, kas viņam bija pieejama pret sākotnējo kreditoru, un tikt informētam par šādu nodošanu.
- (56) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

I sadaļa

Priekšmets, darbības joma un definīcijas

1. pants

Priekšmets

Ar šo direktīvu paredz vienotu regulējumu un prasības:

- (a) kredītu apkalpotājiem, kas rīkojas kredītiestādes vai kredīta pircēja vārdā attiecībā uz kredītlīgumiem, kurus izdevusi kredītiestāde vai tās meitasuzņēmumi;
- (b) kredītlīguma, kuru izdevusi kredītiestāde vai tās meitasuzņēmumi, kredītu pircējiem;
- (c) kopīgam pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes papildu mehānismam, ko piemēro nodrošinātiem kredītlīgumiem, kuri noslēgti starp kreditoriem un darījumdarbības aizdevumu ņēmējiem un kuri ir nodrošināti ar nodrošinājumu.

2. pants

Darbības joma

- 1. Šīs direktīvas 3. līdz 22. pantu un 34. līdz 43. pantu piemēro:
 - (a) tāda kredītlīguma kredīta apkalpotājam, kuru izdevusi kredītiestāde, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai tās meitasuzņēmumi, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, un kas rīkojas kreditora vārdā saskaņā ar piemērojamiem Savienības vai valsts tiesību aktiem;
 - (b) tāda kredītlīguma kredīta pircējam, kuru izdevusi kredītiestāde, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai tās meitasuzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, un ar kuru kredīta pircējs uzņemas kredītlīgumā noteiktos kreditora pienākumus saskaņā ar piemērojamiem Savienības vai valsts tiesību aktiem.
- 2. Šīs direktīvas 3. pantu, 23. līdz 33. pantu un 39. līdz 43. pantu piemēro nodrošinātiem kredītlīgumiem, kas noslēgti starp kreditoriem un darījumdarbības aizdevumu ņēmējiem un kas ir nodrošināti ar kustamiem un nekustamiem aktīviem, kuri pieder darījumdarbības aizdevuma ņēmējam un kuri kreditoram ir sniegti kā nodrošinājums, lai panāktu no nodrošināta kredītlīguma izrietošu prasījumu atmaksu.
- 3. Kas attiecas uz šīs direktīvas darbības jomā ietilpstošiem kredītlīgumiem, tā neietekmē patērētāju aizsardzību saskaņā ar Direktīvu 2014/17/ES, Direktīvu 2008/48/EK, Padomes Direktīvu 93/13/EEK un valsts noteikumiem, ar kuriem to transponē.
- 4. Šīs direktīvas 3. līdz 22. pantu un 34. līdz 43. pantu nepiemēro:
 - (a) kredītlīguma apkalpošanai, ko īsteno kredītiestāde, kura veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai tās meitasuzņēmumi, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā;

- (b) tāda kredītīguma apkalpošanai, ko nav izdevusi kredītiestāde, kura veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai tās meitasuzņēmumi, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, izņemot gadījumus, kad izdoto kredītīgumu aizstāj ar šādas iestādes vai tās meitasuzņēmumu izdotu kredītīgumu;
 - (c) kredītīguma pirkšanai, ko īsteno kredītiestāde, kura veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai tās meitasuzņēmumi, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā;
 - (d) pirms 41. panta 2. punkta otrajā daļā minētā datuma nodotiem kredītīgumiem.
5. Šīs direktīvas 3. pantu, 23. līdz 33. pantu un 34. līdz 43. pantu nepiemēro:
- (a) nodrošinātiem kredītīgumiem, kas noslēgti starp kreditoriem un aizņēmējiem, kuri ir patērētāji, kā definēts Direktīvas 2008/48/EK 3. panta a) punktā;
 - (b) nodrošinātiem kredītīgumiem, kas noslēgti starp kreditoriem un darījumdarbības aizdevumu ņēmējiem, kuri ir bezpeļņas uzņēmumi;
 - (c) nodrošinātiem kredītīgumiem, kas noslēgti starp kreditoriem un darījumdarbības aizdevumu ņēmējiem un kas nodrošināti ar šādu kategoriju nodrošinājumu:
 - i) finanšu nodrošinājuma līgumi, kā definēts Direktīvas 2002/47/EK 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā³⁷;
 - ii) mājokļa nekustamais īpašums, kas ir primārā rezidence darījumdarbības aizdevuma ņēmējam.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “kredītiestāde” ir kredītiestāde, kā definēts Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā³⁸;
- (2) “kreditors” ir kredītiestāde vai jebkura juridiskā persona, kas ir izsniegusi kredītu saskaņā ar savu amatu, nodarbošanos vai profesiju, vai arī kredīta pircējs;
- (3) “aizņēmējs” ir juridiska vai fiziska persona, kas ar kreditoru ir noslēgusi kredītīgumu;
- (4) “darījumdarbības aizdevuma ņēmējs” ir juridiska vai fiziska persona, kas nav patērētājs un kas ar kreditoru ir noslēgusi kredītīgumu;
- (5) “kredītīgums” ir līgums, kā tas sākotnēji izdots, grozīts vai aizstāts, ar ko kreditors piešķir vai apsola piešķirt kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas līdzīgas finansiālas vienošanās veidā;

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/47/EK (2002. gada 6. jūnijs) par finanšu nodrošinājuma līgumiem (OV L 168, 27.6.2002., 43. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

- (6) “nodrošināts kredītlīgums” ir kredītlīgums, ko noslēgusi kredītiestāde vai cits uzņēmums, kurš ir pilnvarots izsniegt kredītu, un kas ir nodrošināts ar šādu nodrošinājumu:
- (a) hipotēka, maksa, aizturējuma tiesības vai citas līdzvērtīgas nodrošinājuma tiesības, ko dalībvalstī parasti izmanto attiecībā uz nekustamajiem aktīviem;
 - (b) ķīla, maksa, aizturējuma tiesības vai citas līdzvērtīgas nodrošinājuma tiesības, ko dalībvalstī parasti izmanto attiecībā uz kustamajiem aktīviem;
- (7) “kredīta pircējs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas nav kredītiestāde vai kredītiestādes meitasuzņēmums un kas pērk kredītlīgumu saskaņā ar savu amatu, nodarbošanos vai profesiju;
- (8) “kredīta apkalpotājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas nav kredītiestāde vai tās meitasuzņēmumi un kas kreditora vārdā veic vienu vai vairākas no turpmāk minētajām darbībām:
- (a) uzrauga kredītlīguma darbības rādītājus;
 - (b) apkopo un pārvalda informāciju par kredītlīguma statusu, aizņēmēju un nodrošinājumu, kas izmantots kredītlīguma nodrošināšanai;
 - (c) informē aizņēmēju par jebkādam izmaiņām procentu likmēs, maksās vai maksājumos, kas jāmaksā saskaņā ar kredītlīgumu;
 - (d) kreditora vārdā īsteno kredītlīgumā noteiktās tiesības un pienākumus, tostarp maksājumu pārvaldību;
 - (e) ar aizņēmējiem no jauna vienojas par kredītlīguma nosacījumiem un noteikumiem, ja tie nav “kredīta starpnieki”, kā definēts Direktīvas 2014/17/ES 4. panta 5. punktā vai Direktīvas 2008/48/EK 3. panta f) punktā;
 - (f) izskata aizņēmēju sūdzības;
- (9) “piederības dalībvalsts” ir dalībvalsts, kurā kredīta apkalpotājam ir domicils vai kurā tas veic uzņēmējdarbību;
- (10) “uzņēmēja dalībvalsts” ir dalībvalsts, kura nav piederības dalībvalsts un kurā kredīta apkalpotājs ir izveidojis filiāli, iecēlis pārstāvi vai sniedz pakalpojumus;
- (11) “patērētājs” ir patērētājs, kā definēts Direktīvas 2008/48/EK 3. panta a) punktā.

II sadaļa

Kredītu apkalpotāji

I nodaļa

Atļaujas piešķiršana kredītu apkalpotājiem

4. pants

Vispārīgas prasības

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kredīta apkalpotājs pirms savu darbību sākšanas to teritorijā iegūtu atļauju piederības dalībvalstī saskaņā ar prasībām, kas noteiktas valsts noteikumos, ar kuriem transponē šo direktīvu.
2. Dalībvalstis saskaņā ar 20. panta 3. punktu izraudzītajām kompetentajām iestādēm sniedz pilnvaras piešķirt šādas atļaujas.

5. pants

Prasības atļaujas piešķiršanai

1. Dalībvalstis nosaka šādas prasības atļaujas piešķiršanai, kā minēts 4. panta 1. punktā:
 - (a) pieteikuma iesniedzējs ir Savienības pilsonis vai juridiska persona, kā minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 54. pantā;
 - (b) ja pieteikuma iesniedzējs ir juridiska persona — tā vadības vai pārvaldes struktūras locekļiem un personām, kurām ir būtiska līdzdalība pieteikuma iesniedzējā tādā nozīmē, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 36. apakšpunktā, vai ja pieteikuma iesniedzējs ir fiziska persona, piemīt šādas īpašības:
 - i) tiem ir pietiekami laba reputācija;
 - ii) par tiem sodāmības reģistrā vai citā līdzvērtīgā reģistrā attiecīgajā valstī nav ziņu saistībā ar smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar īpašumu, finanšu darbībām vai fizisko integritāti;
 - iii) uz tiem pašlaik neattiecas maksātnespējas procedūra, un tie iepriekš nav atzīti par bankrotējušiem, ja vien to darbība nav atjaunota saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
 - (c) pieteikuma iesniedzējam ir pienācīga pārvaldības kārtība un iekšējās kontroles mehānismi, kas garantē aizņēmēju tiesību ievērošanu un atbilstību personas datu aizsardzības noteikumiem saskaņā ar tiesību aktiem, kas reglamentē kredītliģumu;
 - (d) pieteikuma iesniedzējs piemēro atbilstošu politiku, kas nodrošina taisnīgu un apzinīgu attieksmi pret aizņēmējiem, tostarp ņemot vērā viņu finansiālo situāciju un, attiecīgā gadījumā, vajadzību šādus aizņēmējus informēt par konsultācijām parādu vai sociālo pakalpojumu jomā;

- (e) pieteikuma iesniedzējam ir atbilstošas un konkrētas iekšējās procedūras, kas nodrošina aizņēmēju sūdzību reģistrēšanu un izskatīšanu.
2. Piederības dalībvalsts kompetentās iestādes atsakās izsniegt 4. panta 1. punktā minēto atļauju, ja pieteikuma iesniedzējs neatbilst 1. punktā noteiktajām prasībām.

6. pants

Atļaujas piešķiršanas vai atteikšanas procedūra

1. Dalībvalstis ievieš procedūru, saskaņā ar kuru kredītu apkalpotājiem piešķir atļauju un kas pieteikuma iesniedzējam ļauj iesniegt pieteikumu un sniegt visu informāciju, kura nepieciešama, lai piederības dalībvalsts kompetentā iestāde pārbaudītu, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst visiem nosacījumiem, kas paredzēti valsts pasākumos, ar kuriem transponē 5. panta 1. punktu.
2. Šā panta 1. punktā minēto pieteikumu atļaujas saņemšanai papildina ar šādiem dokumentiem:
 - (a) pieteikuma iesniedzēja juridiskā statusa un tā dibināšanas dokumenta apliecinājums, ja piemērojams;
 - (b) pieteikuma iesniedzēja galvenā biroja adrese vai juridiskā adrese;
 - (c) informācija par to pieprasījuma iesniedzēja vadības vai pārvaldes struktūras locekļu identitāti, kam ir būtiska līdzdalība Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 36. apakšpunkta nozīmē;
 - (d) pierādījumi par to, ka pieteikuma iesniedzējs un šā panta c) apakšpunktā minētās personas atbilst 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem;
 - (e) pierādījumi par 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto pārvaldības kārtību un iekšējās kontroles mehānismiem;
 - (f) pierādījumi par 5. panta 1. punkta d) apakšpunktā minēto politiku;
 - (g) pierādījumi par 5. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajām iekšējām procedūrām;
 - (h) ārpakalpojumu līgumi, kas minēti 10. panta 1. punktā.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes 20 darbdienu laikā pēc atļaujas pieteikuma saņemšanas novērtē, vai minētais pieteikums ir pilnīgs. Ja pieteikums tiek atzīts par nepilnīgu, kompetentās iestādes nosaka termiņu, līdz kuram pieteikuma iesniedzējam ir jāsniedz papildu informācija, un paziņo pieteikuma iesniedzējam, kad tās pieteikumu uzskata par pilnīgu.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes 30 darbdienu laikā pēc pilnīga pieteikuma saņemšanas izvērtē, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu. Kompetentās iestādes minētā novērtējuma beigās pieņem pilnībā pamatotu lēmumu, ar ko piešķir vai atsaka atļauju un par ko pieteikuma iesniedzējam paziņo piecu darbdienu laikā.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējam ir tiesības uz pārsūdzību tiesā, ja piederības dalībvalsts kompetentās iestādes nolemj noraidīt atļaujas pieteikumu saskaņā ar 5. panta 2. punktu vai ja kompetentās iestādes sešu mēnešu laikā pēc pilnīga pieteikuma iesniegšanas attiecībā uz atļaujas pieteikumu nav pieņēmušas lēmumu.

7. pants

Atļaujas atsaukšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes var atsaukt kredīta apkalpotājam piešķirto atļauju, ja šis kredīta apkalpotājs:
 - (a) nav izmantojis atļauju 12 mēnešu laikā no tās piešķiršanas;
 - (b) nepārprotami atsakās no atļaujas;
 - (c) ilgāk par sešiem mēnešiem nav veicis kredīta apkalpotāja darbības;
 - (d) ir saņēmis atļauju, iesniedzot nepatiesas ziņas vai izmantojot citus nelikumīgus līdzekļus;
 - (e) vairs neatbilst 5. panta 1. punkta nosacījumiem;
 - (f) ir nopietni pārkāpis piemērojamos noteikumus, tostarp valsts tiesību aktu noteikumus, ar kuriem transponē šo direktīvu.
2. Ja atļauja ir atsaukta saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes nekavējoties informē uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes, ja kredīta apkalpotājs sniedz pakalpojumus saskaņā ar 11. pantu.

8. pants

Atļauju saņēmušo kredītu apkalpotāju reģistrs

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes izveido un uztur valsts reģistru ar visiem atļauju saņēmušajiem kredītu apkalpotājiem, kuriem ļauts sniegt pakalpojumus to teritorijā, tostarp ar kredītu apkalpotājiem, kas sniedz pakalpojumus saskaņā ar 11. pantu.
2. Reģistru dara publiski pieejamu tiešsaistē un regulāri atjaunina.
3. Ja atļauja tiek atsaukta, kompetentās iestādes nekavējoties atjaunina informāciju reģistrā.

9. pants

Līgumattiecības starp kredīta apkalpotāju un kreditoru

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs savus pakalpojumus saistībā ar kredītlīguma pārvaldību un izpildi sniedz, pamatojoties uz rakstisku līgumu ar kreditoru.
2. 1. punktā minētajā līgumā paredz:
 - (a) detalizētu aprakstu par kredīta apkalpošanas darbībām, kuras jāveic kredīta apkalpotājam;
 - (b) kredīta apkalpotāja atalgojuma līmeni vai to, kā atlīdzība ir aprēķināma;
 - (c) apmēru, kādā kredīta apkalpotājs var pārstāvēt kreditoru attiecībā pret aizņēmēju;

- (d) pušu apņemšanos ievērot kredītņēmumam piemērojamās Savienības un valsts tiesību aktus, tostarp attiecībā uz patērētāju aizsardzību.
- 3. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs vismaz 10 gadus pēc 1. punktā minētā līguma datuma saglabā un uztur šādus ierakstus:
 - (a) visu saraksti ar kreditoru un aizņēmēju;
 - (b) visus norādījumus, kas no kreditora saņemti attiecībā uz katru kredītņēmumu, kuru tas pārvalda un īsteno minētā kreditora vārdā.
- 4. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs 3. punktā minētos ierakstus pēc pieprasījuma dara pieejamus kompetentajām iestādēm.

10. pants

Kredīta apkalpotāja izmantoti ārpakalpojumi

- 1. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja kredīta apkalpotājs izmanto trešo personu tādu darbību veikšanai, kuras parasti būtu uzņēmies minētais kredīta apkalpotājs ("kredītpakalpojumu sniedzējs"), kredīta apkalpotājs saglabā pilnu atbildību par atbilstību visiem pienākumiem, kas paredzēti valsts noteikumos, ar kuriem transponē šo direktīvu. Minētās kredīta apkalpošanas darbības nododot ārpakalpojumā, piemēro šādus nosacījumus:
 - (a) kredīta apkalpotājs un kredītpakalpojumu sniedzējs noslēdz rakstisku ārpakalpojumu līgumu, saskaņā ar kuru kredītpakalpojumu sniedzējam ir pienākums ievērot attiecīgos Savienības vai valsts tiesību aktus, ko piemēro kredītņēmumam;
 - (b) šajā direktīvā noteiktos kredīta apkalpotāju pienākumus nevar deleģēt;
 - (c) kredīta apkalpotāja līgumiskās attiecības un pienākumi attiecībā uz tā klientiem netiek mainīti;
 - (d) 5. panta 1. punktā izklāstītie kredīta apkalpotāja atļaujas nosacījumi netiek ietekmēti;
 - (e) tas, ka ārpakalpojumiem tiek izmantots kredītpakalpojumu sniedzējs, neliedz kredīta apkalpotāja kompetentajām iestādēm veikt uzraudzību saskaņā ar 12. un 20. pantu;
 - (f) kredīta apkalpotājam ir tieša piekļuve visai būtiskajai informācijai par kredītpakalpojumu sniedzējam ārpakalpojumā nodotajiem pakalpojumiem;
 - (g) kredīta apkalpotājs saglabā speciālās zināšanas un resursus, lai pēc ārpakalpojuma līguma beigām spētu veikt ārpakalpojumā nodotās darbības.
- 2. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs vismaz 10 gadus pēc 1. punktā minētā līguma datuma saglabā un uztur visus ierakstus par kredītpakalpojumu sniedzējam dotajiem norādījumiem.
- 3. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs un kredītpakalpojumu sniedzējs 2. punktā minēto informāciju pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajām iestādēm.

II nodaļa

Pārrobežu mēroga kredītu apkalpošana

11. pants

Brīvība veikt kredītu apkalpošanas darbības uzņēmējā dalībvalstī

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs, kas piederības dalībvalstī ir saņēmis atļauju saskaņā ar 5. pantu, ir tiesīgs Savienībā sniegt pakalpojumus, uz ko attiecas minētā atļauja.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja kredīta apkalpotājs, kas piederības dalībvalstī saņēmis atļauju saskaņā ar 5. pantu, plāno sniegt pakalpojumus uzņēmējā dalībvalstī, tas piederības dalībvalsts kompetentajai iestādei iesniedz šādu informāciju:
 - (a) uzņēmējas dalībvalsts nosaukums, kurā kredīta apkalpotājs plāno sniegt pakalpojumus;
 - (b) ja piemērojams — tās filiāles adrese, kas veic uzņēmējdarbību uzņēmējā dalībvalstī;
 - (c) ja piemērojams — uzņēmējā dalībvalstī iecelta aģenta identitāte un adrese;
 - (d) to personu identitāte, kuras ir atbildīgas par kredīta apkalpošanas darbību veikšanu uzņēmējā dalībvalstī;
 - (e) vajadzības gadījumā — informācija par pasākumiem, kas veikti, lai pielāgotu iekšējās procedūras, pārvaldības kārtību un iekšējās kontroles mehānismus nolūkā nodrošināt atbilstību tiesību aktiem, kurus piemēro kredītīgumam.
3. Piederības dalībvalsts kompetentās iestādes 30 darbdienu laikā pēc 2. punktā norādītās informācijas saņemšanas minēto informāciju paziņo uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kuras nekavējoties apstiprina tās saņemšanu. Pēc tam piederības dalībvalsts kompetentās iestādes informē kredīta apkalpotāju par šādu saņemšanas apstiprinājumu.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājam ir tiesības uz pārsūdzību tiesā, ja piederības dalībvalsts kompetentās iestādes nav paziņojušas šo informāciju.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc tam, kad piederības dalībvalsts kompetentās iestādes ir paziņojušas 2. punktā norādīto informāciju, kredīta apkalpotājs var sākt sniegt pakalpojumus uzņēmējā dalībvalstī, sākot ar agrāko no turpmāk minētajiem notikumiem:
 - (a) tāda paziņojuma saņemšana no uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm, ar ko tiek apstiprināta 3. punktā minētā paziņojuma saņemšana;
 - (b) ja nav saņemts a) apakšpunktā minētais paziņojums — pēc tam, kad ir pagājuši divi mēneši no 3. punktā minētās informācijas paziņošanas.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs, izmantojot 3.–5. punktā norādīto procedūru, informē piederības dalībvalsts kompetentās iestādes par izmaiņām, kas seko pēc atbilstīgi 3. punktam paziņotās informācijas saņemšanas.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes ieraksta 8. pantā minētajā reģistrā kredītu apkalpotājus, kuriem ir ļauts veikt kredīta apkalpošanas darbības to teritorijā, un informāciju par piederības dalībvalsti.

12. pants

Tādu kredītu apkalpotāju uzraudzība, kuri sniedz pārrobežu mēroga pakalpojumus

1. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes pārskata un izvērtē kredīta apkalpotāja, kas sniedz pakalpojumus uzņēmējā dalībvalstī, pastāvīgo atbilstību šīs direktīvas prasībām.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir pilnvaras uzraudzīt, veikt izmeklēšanu un noteikt administratīvas sankcijas vai sodus un korektīvos pasākumus attiecībā uz kredītu apkalpotāju darbībām uzņēmējā dalībvalstī.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes paziņo uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm par pasākumiem, kas veikti saistībā ar kredīta apkalpotāju.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja kredīta apkalpotājs, kam ir domicils vai kas veic uzņēmējdarbību piederības dalībvalstī, ir izveidojis filiāli vai iecēlis pārstāvi uzņēmējā dalībvalstī, piederības dalībvalsts kompetentās iestādes un uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes cieši sadarbojas, pildot savus uzdevumus un pienākumus, kuri paredzēti šajā direktīvā, jo īpaši veicot pārbaudes, izmeklēšanu un pārbaudes uz vietas minētajā filiālē vai attiecībā uz minēto pārstāvi.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes, pildot savas funkcijas un pienākumus, kuri paredzēti šajā direktīvā, lūdz uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm sniegt palīdzību, lai veiktu pārbaudi uz vietas filiālē, kas izveidota uzņēmējā dalībvalstī, vai attiecībā uz pārstāvi, kurš iecelts uzņēmējā dalībvalstī.
6. Turklāt dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes ir pilnvarotas lemt par vispiemērotākajiem pasākumiem, kas veicami katrā konkrētajā gadījumā, lai izpildītu piederības dalībvalsts kompetento iestāžu palīdzības lūgumu.
7. Gadījumā, ja uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes nolemj piederības dalībvalsts kompetento iestāžu vārdā veikt pārbaudes uz vietas, tās nekavējoties informē piederības dalībvalsts kompetentās iestādes par minēto pārbaudi rezultātiem.
8. Uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes pēc savas iniciatīvas var veikt pārbaudes, apskates un izmeklēšanu saistībā ar kredīta apkalpošanas darbībām, kuras to teritorijā sniedz kredīta apkalpotājs, kas ir saņēmis atļauju piederības dalībvalstī. Uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes šo pārbaudi, apskati un izmeklēšanas rezultātus nekavējoties sniedz piederības dalībvalsts kompetentajām iestādēm.
9. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir pierādījumi, ka kredīta apkalpotājs, kas saskaņā ar 11. pantu sniedz pakalpojumus tās teritorijā, ir pārkāpis saistības, kuras izriet no valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu, tās izcelsmes dalībvalsts kompetentajām iestādēm iesniedz pierādījumus un lūdz veikt atbilstošus pasākumus.
10. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes uzņēmējas dalībvalsts kompetentajai iestādei, kas sniegusi pierādījumus, ne vēlāk kā divu

mēnešu laikā no 8. punktā minētā lūguma saņemšanas sniedz sīku informāciju par visām administratīvajām vai cita veida procedūrām, kas sāktas attiecībā uz uzņēmējas dalībvalsts sniegtajiem pierādījumiem, vai par visām sankcijām vai sodiem un korektīvajiem pasākumiem, kuri veikti attiecībā pret kredīta apkalpotājiem, vai par pamatotu lēmumu par to, kāpēc nav veikti nekādi pasākumi. Ja ir sāktā procedūra, piederības dalībvalsts kompetentās iestādes regulāri informē uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes par tās statusu.

11. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja pēc piederības dalībvalsts informēšanas saprātīgā termiņā nav veikti pienācīgi pasākumi vai ja par spīti piederības dalībvalsts kompetentās iestādes veiktajiem pasākumiem vai steidzamos gadījumos kredīta apkalpotājs turpina pārkāpt saskaņā ar šo direktīvu noteiktos pienākumus, uzņēmējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir tiesības piemērot atbilstīgas administratīvās sankcijas vai sodus un korektīvos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību šīs direktīvas noteikumiem tās teritorijā, par to nekavējoties informējot piederības dalībvalsts kompetentās iestādes.

III sadaļa

Kredītu pircēji

13. pants

Tiesības uz informāciju par kredītligumu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditors sniedz kredīta pircējam visu nepieciešamo informāciju, lai ļautu minētajam kredīta pircējam novērtēt kredītliguma vērtību un iespēju, ka minētā līguma vērtību varētu atgūt, pirms tiek noslēgts līgums par šī kredītliguma nodošanu.
2. Dalībvalstis pieprasa, lai kredītiestāde vai kredītiestādes meitasuzņēmums, kas kredītligumu nodod kredīta pircējam, saskaņā ar šīs direktīvas 20. panta 3. punktu un Direktīvas 2013/36/ES 4. pantu³⁹ izraudzītās kompetentās iestādes informē par šādiem aspektiem:
 - (a) aktīva veids, ar ko tiek nodrošināts kredītligums, iekļaujot informāciju par to, vai tas ir kredītligums, kurš noslēgts ar patērētājiem;
 - (b) kredītliguma vērtība;
 - (c) aizņēmēja un kredīta pircēja, un attiecīgā gadījumā tā pārstāvja, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, identitāte un adrese.
3. Šā panta 2. punktā norādītās kompetentās iestādes minētajā punktā norādīto informāciju un jebkuru citu informāciju, ko tās varētu uzskatīt par nepieciešamu, lai veiktu savus uzdevumus saskaņā ar šo direktīvu, nekavējoties paziņo tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā kredīta pircējs vai tā pārstāvis, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, veic uzņēmējdarbību vai kurā aizņēmējs veic uzņēmējdarbību vai rezidē.

³⁹

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

4. Šā panta 1., 2. un 3. punkta noteikumus piemēro saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679 un Regulu (EK) Nr. 45/2001.

14. pants

Tehniskie standarti ieņēmumus nenesošo aizdevumu datiem

1. EBI izstrādā īstenošanas tehnisko standartu projektu, kurā precizē formātus, kas kreditoriem, kuri ir kredītiestādes, ir jāizmanto informācijas sniegšanas nolūkā saskaņā ar 13. panta 1. punktu, lai kredītu pircējiem kredītīguma skrīninga, pienācīgas finanšu pārbaudes un vērtēšanas nolūkiem sniegtu detalizētu informāciju par saviem kredītriska darījumiem banku portfelī.
2. EBI līdz [2018. gada 31. decembrim] iesniedz šos īstenošanas tehnisko standartu projektus Komisijai.
3. Komisijai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 15. pantu⁴⁰ tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt 1. punktā minētos īstenošanas tehniskos standartus.

15. pants

Kredītu pircēju pienākumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka 17. panta 1. punktā minētais kredīta pircēja pārstāvis izrauga kredītiestādi, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai tās filiāli, kura veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai arī atļauju saņēmušu kredīta apkalpotāju, lai veiktu kredīta apkalpošanas darbības attiecībā uz kredītīgumiem, kas noslēgti ar patērētājiem.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta pircējam nepiemēro nekādas papildu prasības par kredītīgumu iegādi kā tikai tās, kas paredzētas valsts pasākumos, ar kuriem transponē šo direktīvu.

16. pants

Kredītu apkalpotāju, kredītiestāžu vai to meitasuzņēmumu izmantošana

1. Dalībvalstis pieprasa kredīta pircējam vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvim, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, informēt kompetentās iestādes dalībvalstī, kurā kredīta pircējam vai tā pārstāvim ir domicils vai kurā tie veic uzņēmējdarbību, par kredītiestādes, tās meitasuzņēmuma vai kredīta apkalpotāja, kurus tās ir piesaistījušas kredīta apkalpošanas darbību veikšanai attiecībā uz nodoto kredītīgumu, identitāti un adresi.
2. Ja kredīta pircējs vai pārstāvis, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, piesaista citu kredītiestādi vai meitasuzņēmumu, lai apkalpotu kredītu, vai piesaista citu kredīta apkalpotāju, tas vismaz divas nedēļas pirms minētajām izmaiņām par to paziņo 1. punktā minētajām kompetentajām iestādēm un norāda jaunās kredītiestādes, tās meitasuzņēmuma vai kredīta apkalpotāja, kas ir iesaistījušies kredīta apkalpošanas darbību veikšanā attiecībā uz nodoto kredītīgumu, identitāti un adresi.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

3. Dalībvalstis pieprasa, lai kompetentās iestādes dalībvalstī, kurā kredītu pircējam vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvim, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, ir domicils vai kurā tas veic uzņēmējdarbību, kompetentajām iestādēm, kas ir atbildīgas par kredītiestādes, tās meitasuzņēmuma vai 1. un 2. punktā minētā kredīta apkalpotāja uzraudzību, bez liekas kavēšanās nosūtītu saskaņā ar 13. panta 3. punktu saņemto informāciju.

17. pants

Kredītu pircēju, kas neveic uzņēmējdarbību Savienībā, pārstāvis

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, kad ir noslēgusies kredītīguma nodošana, kredīta pircējs, kam nav domicila vai kas neveic uzņēmējdarbību Savienībā, ir rakstiski izraudzījis pārstāvi, kuram ir domicils vai kurš veic uzņēmējdarbību Savienībā.
2. Kompetentās iestādes par visiem jautājumiem, kas saistīti ar pastāvīgu atbilstību šai direktīvai, vēršas pie 1. punktā minētā pārstāvja papildus kredīta pircējam vai kredīta pircēja vietā, un šis pārstāvis ir pilnībā atbildīgs par to, ka tiek izpildīti pienākumi, kas kredīta pircējam noteikti saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu.

18. pants

Kredītu pircēji, kas tieši izpilda kredītīgumu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta pircējs vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvis, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, paziņo tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā kredīta pircējam vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvim ir domicils vai kurā tas veic uzņēmējdarbību, ka tas plāno tieši izpildīt kredītīgumu, un sniedz šādu informāciju:
 - (a) aktīva veids, ar ko tiek nodrošināts kredītīgums, iekļaujot informāciju par to, vai tas ir kredītīgums, kas noslēgts ar patērētājiem;
 - (b) kredītīguma vērtība;
 - (c) aizņēmēja un kredīta pircēja vai tā pārstāvja, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, identitāte un adrese.
2. Dalībvalstis pieprasa, lai 1. punktā minētās kompetentās iestādes saskaņā ar 1. punktu saņemto informāciju bez liekas kavēšanās nosūtītu tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā aizņēmējs veic uzņēmējdarbību.

19. pants

Kredīta pircēja nodots kredītīgums

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kredīta pircējs vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvis, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu un kas nodod kredītīgumu citam kredīta pircējam, informētu 18. panta 1. punktā norādītās kompetentās iestādes par jaunā kredīta pircēja un attiecīgā gadījumā tā pārstāvja, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, identitāti un adresi.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētās kompetentās iestādes saskaņā ar 13. panta 3. punktu saņemto informāciju bez liekas kavēšanās nosūta tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā jaunajam kredīta pircējam un attiecīgā gadījumā tā pārstāvim ir domicils vai kurā tie veic uzņēmējdarbību.

IV SADAĻA

Uzraudzība

20. pants

Kompetento iestāžu veikta uzraudzība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kredītu apkalpotāji un attiecīgā gadījumā kredītpakalpojumu sniedzēji, kam saskaņā ar 10. pantu darbības ir nodotas ārpakalpojumā, pastāvīgi atbilst valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu, un nodrošina, ka minētajām darbībām tiek piemērota piederības dalībvalsts kompetento iestāžu veikta pienācīga uzraudzība, lai novērtētu šādu atbilstību.
2. Dalībvalsts, kurā kredīta pircējam vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvim, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, ir domicils vai kurā tās veic uzņēmējdarbību, nodrošina, ka 1. punktā minētās kompetentās iestādes ir atbildīgas par 15.–19. pantā noteikto pienākumu uzraudzību attiecībā uz kredītu pircējiem vai attiecīgā gadījumā to pārstāvjiem, kuri izraudzīti saskaņā ar 17. pantu.
3. Dalībvalstis izraugās kompetentās iestādes, kuras būs atbildīgas par funkciju un pienākumu veikšanu saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu.
4. Ja dalībvalstis izraugās vairāk nekā vienu kompetento iestādi saskaņā ar 3. punktu, tās nosaka to attiecīgos uzdevumus.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka ir ieviesti pienācīgi pasākumi, lai ļautu kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar 3. punktu, no kredītu pircējiem vai to pārstāvjiem, kredītu apkalpotājiem, kredītpakalpojumu sniedzējiem, kuriem kredīta apkalpotājs saskaņā ar 10. pantu darbības nodod ārpakalpojumā, aizņēmējiem un visām citām personām vai publiskām iestādēm, iegūt informāciju, kas nepieciešama, lai veiktu šādas darbības:
 - (a) novērtēt pastāvīgu atbilstību prasībām, kas paredzētas valsts noteikumos, ar kuriem transponē šo direktīvu;
 - (b) izmeklēt iespējamus minēto prasību pārkāpumus;
 - (c) noteikt administratīvos sodus un korektīvos pasākumus saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem transponē 22. pantu.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar 3. punktu, ir kompetence, resursi, darbietespēja un pilnvaras, kuras ir nepieciešamas šajā direktīvā noteikto funkciju un pienākumu īstenošanai.

21. pants

Kompetento iestāžu uzraudzības loma un pilnvaras

1. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kas izraudzītas saskaņā ar 20. panta 3. punktu, tiek piešķirtas visas uzraudzības, izmeklēšanas un sankciju piemērošanas pilnvaras, kuras nepieciešamas šajā direktīvā paredzēto funkciju un pienākumu īstenošanai, tostarp:

- (a) pilnvaras piešķirt vai atteikt atļauju saskaņā ar 5. pantu;
 - (b) pilnvaras atsaukt atļauju saskaņā ar 7. pantu;
 - (c) pilnvaras veikt pārbaudes gan uz vietas, gan attālināti;
 - (d) pilnvaras noteikt administratīvās sankcijas vai sodus un korektīvos pasākumus saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem transponē 22. pantu;
 - (e) pilnvaras pārskatīt ārpakalpojumu līgumus, kurus kredītu apkalpotāji noslēguši ar kredītpakalpojumu sniedzējiem saskaņā ar 10. panta 1. punktu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentās iestādes vismaz reizi gadā izvērtē to, kā kredīta apkalpotājs īsteno 5. panta 1. punkta c), d) un e) apakšpunktā noteiktās prasības.
 3. Dalībvalstis nosaka 2. punktā minētā izvērtējuma mērogu, ņemot vērā attiecīgā kredīta apkalpotāja lielumu, veidu, apmēru un sarežģītību.
 4. Piederības dalībvalsts kompetentās iestādes regulāri un vismaz vienreiz gadā informē uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes par 2. punktā minētās izvērtēšanas rezultātiem, iekļaujot sīkas ziņas par visiem administratīvajiem sodiem vai korektīvajiem pasākumiem, kas īstenoti.
 5. Dalībvalstis nodrošina, ka 2. punktā minētā izvērtējuma laikā piederības un uzņēmējas dalībvalstu kompetentās iestādes apmainās ar visu vajadzīgo informāciju, lai tās varētu veikt savus attiecīgos šajā direktīvā noteiktos uzdevumus.
 6. Dalībvalstis nodrošina, ka piederības dalībvalsts kompetentā iestāde var pieprasīt, lai kredīta apkalpotājs, kredītpakalpojumu sniedzējs vai kredīta pircējs, vai tā pārstāvis, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, ja tie neatbilst valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu, agrīnā posmā veiktu nepieciešamās darbības vai pasākumus, lai ievērotu minētos noteikumus.

22. pants

Administratīvi sodi un korektīvi pasākumi

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par tādu atbilstošu administratīvo sodu un korektīvo pasākumu noteikšanu, kas piemērojami vismaz šādās situācijās:
 - (a) kredīta apkalpotājs nav noslēdzis ārpakalpojumu līgumu vai noslēdz to, pārkāpjot noteikumus, ar kuriem transponē 10. pantu, vai arī kredītpakalpojumu sniedzējs, kam funkcijas tika nodotas ārpakalpojumā, ir nopietni pārkāpis piemērojamās tiesību normas, tostarp valsts tiesību aktus, ar kuriem transponē šo direktīvu;
 - (b) kredīta apkalpotāja pārvaldības kārtība un iekšējie kontroles mehānismi nenodrošina aizņēmēju tiesību ievērošanu un atbilstību personas datu aizsardzības noteikumiem;
 - (c) kredīta apkalpotāja politika nav atbilstoša, lai nodrošinātu pareizu izturēšanos pret aizņēmējiem, kā noteikts 5. panta 1. punkta d) apakšpunktā;
 - (d) kredīta apkalpotāja iekšējās procedūras nespēj nodrošināt aizņēmēja sūdzību reģistrēšanu un izskatīšanu atbilstīgi pienākumiem, kas noteikti valsts pasākumos, ar kuriem transponē šo direktīvu;

- (e) kredīta pircējs vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvis, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, nedara zināmu informāciju, kas paredzēta valsts pasākumos, ar kuriem transponē 16., 18. un 19. pantu;
 - (f) kredīta pircējs vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvis, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, neizpilda prasību, kas paredzēta valsts pasākumos, ar kuriem transponē 15. pantu;
 - (g) kredīta pircējs neizpilda prasību, kas paredzēta valsts pasākumos, ar kuriem transponē 17. pantu.
2. Šā panta 1. punktā minētās sankcijas un pasākumi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši un ietver vismaz šādas iespējas:
- (a) kredīta apkalpotāja darbību veikšanas atļaujas anulēšana;
 - (b) rīkojums, saskaņā ar kuru kredīta apkalpotājam vai kredīta pircējam, vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvim, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, pieprasīts novērst pārkāpumu, pārtraukt šādu rīcību un atturēties no šādas rīcības atkārtošanas;
 - (c) administratīvie naudas sodi.
3. Dalībvalstis arī nodrošina, ka administratīvie sodi un korektīvie pasākumi tiek faktiski īstenoti.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka, nosakot administratīvo sodu vai citu korektīvo pasākumu veidu, kā arī šo administratīvo naudas sodu apmēru, minētās kompetentās iestādes attiecīgā gadījumā ņem vērā visus šos apstākļus:
- (a) pārkāpuma smagums un ilgums;
 - (b) par pārkāpumu atbildīgā kredīta apkalpotāja vai kredīta pircēja, vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvja, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, atbildības pakāpe;
 - (c) par pārkāpumu atbildīgās kredītiestādes vai kredīta pircēja finanšu stabilitāte, tostarp atsaucoties uz juridiskās personas kopējo apgrozījumu vai fiziskās personas gada ienākumiem;
 - (d) par pārkāpumu atbildīgā kredīta apkalpotāja vai kredīta pircēja, vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvja, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, pārkāpuma rezultātā gūtās peļņas vai novērsto zaudējumu apmērs, ciktāl to var noteikt;
 - (e) trešām personām pārkāpuma radītie zaudējumi, ciktāl tos var noteikt;
 - (f) par pārkāpumu atbildīgā kredīta apkalpotāja vai kredīta pircēja sadarbības līmenis ar kompetentajām iestādēm;
 - (g) par pārkāpumu atbildīgā kredīta apkalpotāja vai kredīta pircēja, vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvja, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, iepriekšējie pārkāpumi;
 - (h) visas pārkāpuma faktiskās vai iespējamās sistēmiskās sekas.
5. Ja 1. punktā minētās situācijas attiecas uz juridiskām personām, dalībvalstis nodrošina arī to, ka kompetentās iestādes 2. punktā minētos administratīvos sodus un korektīvos pasākumus piemēro vadības vai pārvaldes struktūras locekļiem un citām personām, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir saucamas pie atbildības par pārkāpumu.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka, pirms tiek pieņemts jebkāds lēmums, ar ko piemēro šā panta 2. punktā norādītās administratīvās sankcijas vai korektīvos pasākumus, kompetentās iestādes attiecīgajam kredīta apkalpotājam, kredīta pircējam vai attiecīgā gadījumā tā pārstāvim, kas izraudzīts saskaņā ar 17. pantu, dod iespēju tikt uzklausi.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka jebkurš lēmums, ar ko uzliek 2. punktā minētos administratīvos sodus vai korektīvos pasākumus, ir pienācīgi pamatots un ka uz to attiecas pārsūdzības tiesības.

V SADAĻA

Pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpilde

23. pants

Pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpildes brīvprātīgas izmantošanas nosacījumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditors šo pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpildes mehānismu var izmantot, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:
 - (a) starp kreditoru un darījumdarbības aizdevumaņēmēju rakstiski vai notariāli (ja to paredz dalībvalstis) ir noslēgts līgums par mehānismu, un minētajā līgumā ir precizēts izpildes notikums un laika periods, kurā darījumdarbības aizdevumaņēmējs pēc minētā notikuma var veikt maksājumu, lai novērstu to, ka tiek īstenota šī pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpilde;
 - (b) darījumdarbības aizdevumaņēmējs pirms a) apakšpunktā minētā līguma noslēgšanas ir bijis skaidri informēts par šīs pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpildes piemērošanu un sekām;
 - (c) kreditors četru nedēļu laikā pēc izpildes notikuma vai vēlāk (ja par to panākta vienošanās starp kreditoru un darījumdarbības aizdevumaņēmēju) rakstiski informē darījumdarbības aizdevumaņēmēju par visiem šādiem aspektiem:
 - i) kreditora ieceri realizēt aktīvus, izmantojot šo pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpildes mehānismu, lai izpildītu nodrošinātā kredītlīguma līgumsaistības;
 - ii) piemērojamā izpildes pasākuma veidu, kā minēts 25. un 26. pantā;
 - iii) maksājuma veikšanai paredzēto laika periodu, pirms tiek izmantots a) apakšpunktā minētais pret nodrošinājumu vērsta paātrināta ārpustiesas izpildes mehānisms;
 - iv) nodrošinātā kredītlīguma noklusējuma summu, kas ir jāmaksā, izpildot nodrošinātā kredītlīguma līgumsaistības;
 - (d) darījumdarbības aizdevumaņēmējs nav veicis pilnu maksājumu, kā noteikts c) apakšpunktā minētajā kreditora paziņojumā.

Šā panta 1. punkta vajadzībām 1. punkta a) apakšpunktā minētais līgums ietver tieši izpildāmu dokumentu.

Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta nolūkos dalībvalstis var noteikt, ka gadījumos, kad darījumdarbības aizdevuma ņēmējs ir samaksājis vismaz 85 % no nodrošinātā kredītīguma summas, tajā minēto periodu var pagarināt par vismaz sešiem mēnešiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka darījumdarbības aizdevuma ņēmējam pēc 1. punkta c) apakšpunktā minētā paziņojuma saņemšanas nav ļauts rīkoties ar aktīviem, kas iekļāti kā nodrošinājums, un ka uz to attiecas vispārējs pienākums sadarboties un sniegt visu attiecīgo informāciju, ja šis pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisms ir īstenojams saskaņā ar 1. punktu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditors sniedz uzņēmējdarbības aizdevuma ņēmējam saprātīgu termiņu maksājuma veikšanai un pieliek attiecīgas pūles, lai novērstu, ka tiek izmantots šis pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisms.

24. pants

Izpilde

1. Dalībvalstis panāk, ka nodrošinājumu var realizēt saskaņā ar šo pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānismu.
2. Lai realizētu nodrošinājumu, kā minēts 1. punktā, dalībvalstis attiecībā uz katru nodrošinājuma tiesību un nodrošinājuma veidu paredz vismaz vienu vai abus no šādiem līdzekļiem:
 - a) publiska izsole;
 - b) privāta pārdošana.Attiecībā uz katru no šiem līdzekļiem dalībvalstis var paredzēt, ka attiecīgā gadījumā tiek iecelts notārs, tiesu izpildītājs vai cita valsts amatpersona, lai panāktu efektīvu un ātru pārdošanas ieņēmumu sadali un nodrošinājuma nodošanu pircējam vai lai aizsargātu aizņēmēja tiesības.
3. Ja dalībvalstis nosaka, ka ārpustiesas izpildes procedūra tiek veikta, izmantojot atsavināšanu, kreditora tiesības paturēt aktīvu, lai izpildītu darījumdarbības aizdevuma ņēmēja saistības vai panāktu, ka tās tiek izpildītas, reglamentē ar katrā dalībvalstī piemērojamiem tiesību aktiem. Dalībvalstis nodrošina, ka atsavināšanas gadījumā pozitīvā starpība, kas jāmaksā par labu darījumdarbības aizdevuma ņēmējam, ir starpība starp nodrošinātā kredītīguma neatmaksāto summu un aktīva novērtējumu.
4. Šā panta 2. punktā minētās realizācijas nolūkā dalībvalstis paredz, ka kreditors rīko aktīvu novērtēšanu, lai noteiktu rezerves cenu publiskas izsoles un privātas pārdošanas gadījumos, un ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) kreditors un darījumdarbības aizdevuma ņēmējs vienojas par ieceramo vērtētāju;
 - (b) vērtēšanu veic neatkarīgs vērtētājs;
 - (c) vērtēšana ir taisnīga un reālistiska;
 - (d) vērtēšanu veic īpaši nodrošinājuma realizācijas nolūkos pēc izpildes notikuma iestāšanās;

- (e) darījumdarbības aizdevuma ņēmējam saskaņā ar 29. pantu ir tiesības apstrīdēt vērtējumu tiesā.
5. Šā panta 4. punkta a) apakšpunkta nolūkos, ja puses nevar vienoties par vērtētāja iecelšanu, lai realizētu 2. punktā minēto nodrošinājumu, vērtētāju ieceļ ar tiesas lēmumu saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā darījumdarbības aizdevuma ņēmējs veic uzņēmējdarbību vai kurā tam ir domicils.

25. pants

Publiska izsole

1. Dalībvalstis panāk, ka nodrošinājuma realizācija publiskas izsoles kārtībā tiek veikta, ievērojot šādus elementus:
 - (a) kreditors vismaz 10 dienas pirms izsoles ir publiski paziņojis par publiskās izsoles vietu un laiku;
 - (b) kreditors ir pielicis pienācīgas pūles, lai piesaistītu vislielāko skaitu iespējamo pircēju;
 - (c) kreditors darījumdarbības aizdevuma ņēmējam un visām trešām personām, kurām ir interese par aktīvu vai tiesības uz to, vismaz 10 dienas pirms izsoles ir paziņojis par publisko izsoli, tostarp par tās laiku un vietu;
 - (d) aktīvs ir novērtēts pirms publiskās izsoles;
 - (e) aktīva rezerves cena ir vismaz vienāda ar novērtējuma summu, kas noteikta pirms publiskās izsoles;
 - (f) aktīvu var pārdot ar samazinājumu, kas nepārsniedz 20 % no vērtējuma summas, ja ir ievēroti abi šādi nosacījumi:
 - i) neviens pircējs publiskajā izsolē nav izteicis piedāvājumu saskaņā ar e) un f) apakšpunktā minētajām prasībām;
 - ii) pastāv šī aktīva nenovēršamas pasliktināšanās draudi.
2. Ja aktīvs nav pārdots publiskā izsolē, dalībvalstis var paredzēt nodrošinājuma realizāciju privātas pārdošanas kārtībā.
3. Ja kāda dalībvalsts paredz otru publisko izsoli, piemēro 1. punkta a) līdz e) apakšpunktu, bet aktīvu var pārdot ar lielāku samazinājumu, kā to noteikusi dalībvalsts.

26. pants

Privāta pārdošana

1. Dalībvalstis panāk, ka nodrošinājuma realizācija privātas pārdošanas kārtībā tiek veikta, ievērojot šādus elementus:
 - (a) kreditors ir pielicis pienācīgas pūles, tostarp atbilstošu publisku reklāmu, lai piesaistītu iespējamus pircējus;
 - (b) kreditors darījumdarbības aizdevuma ņēmējam un jebkurai attiecīgai trešajai personai, kurai ir interese par aktīvu vai tiesības uz to, vismaz 10 dienas, pirms aktīvs tiek piedāvāts pārdošanai, ir paziņojis par savu nodomu pārdot aktīvu;

- (c) aktīva vērtēšana ir veikta pirms privātās pārdošanas un/vai publiskās izsoles saskaņā ar 25. panta 1. punkta c) apakšpunktu;
 - (d) laikā, kad aktīvs tiek piedāvāts privātas pārdošanas kārtībā, tā orientējošā cena ir vismaz vienāda ar c) apakšpunktā minētās vērtēšanas laikā noteikto summu;
 - (e) aktīvu var pārdot ar ne vairāk kā 20 % samazinājumu no vērtības, ja ir ievēroti abi šādi nosacījumi:
 - i) 30 dienu laikā neviens pircējs nav izteicis piedāvājumu saskaņā ar d) un e) apakšpunktā minētajām prasībām;
 - ii) pastāv aktīva nenovēršamas pasliktināšanās draudi.
2. Ja 30 dienu laikā no aktīva piedāvāšanas pārdošanai tas nav pārdots privātas pārdošanas kārtībā, dalībvalstis panāk, ka kreditors vēl vismaz 30 dienas ilgu papildus periodu pirms pārdošanas noslēgšanas publiski reklamē pārdošanu.
3. Ja kāda dalībvalsts paredz otru mēģinājumu veikt privātu pārdošanu, piemēro 1. punkta a) līdz d) apakšpunktu, bet aktīvu var pārdot ar lielāku samazinājumu, kā to noteikusi dalībvalsts.

27. pants

Konkurējošas nodrošinājuma tiesības

Dalībvalstis nodrošina, ka prioritāti, kas piešķirta konkurējošām nodrošinājuma tiesībām vienā un tajā pašā nodrošinājumā, neietekmē kādu minēto tiesību izpilde, izmantojot valsts noteikumus, ar kuriem transponē šo direktīvu.

28. pants

Tiesības apstrīdēt izpildi

Dalībvalstis nodrošina, ka darījumdarbības aizdevuma ņēmējam ir tiesības valsts tiesā apstrīdēt šā pret nodrošinājumu vērstas paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisma izmantošanu, ja aktīvi, kas sniegti kā nodrošinājums, nav pārdoti saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē 24. panta 3. punktu, 25. un 26. pantu, vai ja aktīvi nav novērtēti saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē 24. panta 4. punktu.

29. pants

Pārsniedzošās summas atlīdzināšana

Dalībvalstis nodrošina, ka kreditoram ir jāmaksā darījumdarbības aizdevuma ņēmējam pozitīvā starpība starp nodrošinātā kredītliguma neatmaksāto summu un ieņēmumiem no aktīva pārdošanas.

30. pants

Neatmaksātās summas norēķins

Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 20XX/XX⁴¹ 19. līdz 23. pantu, gadījumos, kad summa, kas realizēta pēc šā pret nodrošinājumu vērsta paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānisma izmantošanas, ir zemāka par nodrošinātā kredītīguma nenomaksāto summu, dalībvalstis var paredzēt, ka saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem notiek visu minētā nolīguma saistību norēķins.

31. pants

Nodrošinātu kredītīgumu nodošana trešām personām

Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja kredītiestāde vai tās meitasuzņēmums nodrošinātu kredītīgumu, kas sniedz tiesības izmantot pret nodrošinājumu vērstu paātrinātu ārpustiesas izpildi, nodod kādai trešai personai, šī trešā persona darījumdarbības aizdevuma ņēmēja saistību neizpildes gadījumā iegūst tiesības minēto pret nodrošinājumu vērsta paātrinātas ārpustiesas izpildes mehānismu izmantot saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem kā kredītiestāde.

32. pants

Pārstrukturēšanas un maksātnespējas procedūra

1. Šīs direktīvas noteikumi neskar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 20XX/XX⁴².
2. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja pret darījumdarbības aizdevuma ņēmēju tiek sākta maksātnespējas procedūra, nodrošinājuma realizācijai, kas atbilst valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponē šo direktīvu, piemēro atsevišķu izpildes darbību apturēšanu atbilstīgi spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem.

33. pants

Datu apkopošana

1. Dalībvalstis un — kredītiestādes gadījumā — kompetentās iestādes, kas uzrauga kredītiestādes, katru gadu no kreditoriem apkopo informāciju par to nodrošināto kredītīgumu skaitu, kurus izpilda, izmantojot šo pret nodrošinājumu vērsto paātrināto ārpustiesas izpildi, un šādas izpildes grafiku.
2. Dalībvalstis un — kredītiestādes gadījumā — kompetentās iestādes, kas uzrauga kredītiestādes, katru gadu no kreditoriem apkopo šādu informāciju:

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) .../... par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES (OV L [...], [...], [...]. lpp.).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) .../... par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, otro iespēju un pārstrukturēšanas, maksātnespējas un saistību dzēšanas procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza Direktīvu 2012/30/ES (OV L [...], [...], [...]. lpp.).

- a) saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu, sāktu, īstenoto un realizēto procedūru skaits, tostarp:
 - i) attiecībā uz kustamiem aktīviem piemēroto procedūru skaits;
 - ii) attiecībā uz nekustamiem aktīviem piemēroto procedūru skaits;
 - b) procedūru ilgums no paziņošanas līdz norēķinam, pa realizācijas veidiem (publiska pārdošana, privāta pārdošana vai atsavināšana);
 - c) katras procedūras vidējās izmaksas EUR;
 - d) norēķina rādītāji.
3. Dalībvalstis apkopo 2. punktā minētos datus un statistiku no šiem apkopotajiem datiem par pilnu kalendāro gadu, kas sākas **DATE [OP: Please insert a date of the January 1 following adoption of this act].**
4. Pirmajā daļā minētos datus paziņo Komisijai katru gadu un līdz tā kalendārā gada 31. martam, kas seko gadam, par kuru tiek vākti dati.

VI SADAĻA

Aizsardzības pasākumi un pienākums sadarboties

34. pants

Kredītīguma izmaiņas

Neskarot pienākumu informēt patērētāju saskaņā ar Direktīvu 2014/17/ES, Direktīvu 2008/48/EK un Direktīvu 93/13/EEK, dalībvalstis nodrošina, ka pirms kredītīguma noteikumu un nosacījumu mainīšanas ar piekrišanu vai likumiskā kārtībā kreditors patērētājam sniedz šādu informāciju:

- (a) skaidrs un pilnīgs apraksts par ierosinātajām izmaiņām;
- (b) minēto izmaiņu īstenošanas termiņš;
- (c) iemesli, pamatojoties uz kuriem patērētājam ir iespēja iesniegt sūdzību par šīm izmaiņām;
- (d) pieejamais laikposms, kurā iesniegt šādu sūdzību;
- (e) tās kompetentās iestādes nosaukums un adrese, kurai var iesniegt sūdzību.

35. pants

Sūdzības

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs aizņēmējam nekavējoties paziņo šādu informāciju:
- (a) kredīta apkalpotāja identitāte;
 - (b) tā atļauja, kas piešķirta saskaņā ar 6. pantu;
 - (c) tās dalībvalsts kompetento iestāžu nosaukums, adrese un kontaktinformācija, kurā aizņēmējam ir domicils vai kurā tas veic uzņēmējdarbību un var iesniegt sūdzību.

2. Šā panta 1. punktā minētais paziņojums ir rakstiskā vai elektroniskā formā, ja tas ir atļauts saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka kredīta apkalpotājs visā turpmākajā saziņā ar aizņēmēju, kā arī jebkādā saziņā pa tālruni ietver vai nosauc 1. punkta a) un c) apakšpunktā norādīto informāciju.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka kredītu apkalpotāji izveido un uztur efektīvas un pārredzamas procedūras tādu sūdzību izskatīšanai, kas saņemtas no aizņēmējiem.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka kredītu apkalpotāji aizņēmēju sūdzības izskata bez maksas un ka kredītu apkalpotāji reģistrē sūdzības un to risināšanai veiktos pasākumus.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes nosaka un publicē procedūru, lai izskatītu aizņēmēju sūdzības saistībā ar kredītu pircējiem, kredītu apkalpotājiem un kredītpakalpojumu sniedzējiem un lai nodrošinātu, ka tām nekavējoties pievēršas saņemšanas brīdī.

36. pants

Personas datu aizsardzība

Fiziskām personām sniedz informāciju par personas datu apstrādi un šādus personas datus apstrādā, un jebkuru citu personas datu apstrādi šīs direktīvas nolūkos veic saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679 un Regulu (EK) Nr. 45/2001.

37. pants

Kompetento iestāžu sadarbība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka 7., 11., 12., 13., 16., 18., 19. un 21. pantā minētās kompetentās iestādes vajadzības gadījumā sadarbojas, lai pildītu savus pienākumus vai īstenotu savas pilnvaras saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu. Minētās iestādes arī koordinē savas darbības, lai izvairītos no iespējamās dublēšanās un pārklāšanās, kad pārrobežu mērogā tiek piemērotas uzraudzības pilnvaras un administratīvie sodi un pasākumi.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes pēc pieprasījuma un bez liekas kavēšanās sniedz viena otrai informāciju, kas pieprasīta, lai veiktu savas funkcijas un pienākumus saskaņā ar valsts noteikumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes, kas saņem konfidenciālu informāciju, pildot savas funkcijas un pienākumus saskaņā ar šo direktīvu, to izmanto tikai savu funkciju un pienākumu pildīšanai.
4. Dalībvalstis veic vajadzīgos administratīvos un organizatoriskos pasākumus, lai sekmētu šajā pantā paredzēto sadarbību.
5. Eiropas Banku iestāde veicina informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm dalībvalstīs un veicina to sadarbību.

VII sadaļa

Grozījums

38. pants

Grozījums Direktīvā 2014/17/ES

Iekļauj šādu 28.a pantu:

“28.a pants

1. Gadījumā, ja kreditora tiesības saskaņā ar kredītligumu vai pašu līgumu cedē trešajai personai, patērētājam ir tiesības vērsties tiesā pret cesionāru, izmantojot jebkuru aizsardzību, kas viņam bija pieejama pret sākotnējo kreditoru, tostarp ieskaitu, ja tāds ir atļauts attiecīgajā dalībvalstī.
2. Patērētāju informē par 1. punktā minēto cesiju.”

VIII sadaļa

Nobeiguma noteikumi

39. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011⁴³ nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

40. pants

Izvērtēšana

1. Piecus gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās Komisija šo direktīvu izvērtē un iesniedz ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.
2. Ja izvērtējumā konstatē nopietnas problēmas saistībā ar direktīvas darbību, ziņojumā būtu jānorāda, kā Komisija plāno risināt konstatētās problēmas, tostarp pasākumus un grafiku iespējamai pārskatīšanai.

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

41. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2020. gada 31. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis Komisijai tūlīt dara zināmus minēto noteikumu tekstus.
2. Tās piemēro minētos noteikumus no 2021. gada 1. janvāra.
Tomēr 4. panta 1., 7. un 9. līdz 12. punktu piemēro no 2021. gada 1. jūlija.
3. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.
4. Dalībvalstis Komisijai dara zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

42. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

43. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*